

התורה וכלל התורה נמי מותר שאין זה נקרא מנכח ומ"מ משום מהיות טוב ח"ת רע ואינו מפסיד לשליל ילך אלל חכם ויחירונו (שם): שם בעל ברית וכו' - ע"י ש"ח בשם זרע אמת ובחשו' דבר משה ח"א (ס' לז) דבמקום שאין מתחפרין מל"ד עד עלות ונשלמו ימי חבולתו בחוקן הימים לא יסתפר ואם מתפר אין מוחין בידו (שם) וע"ש בשם הרב פני חבון אחיו על מעשה שבא לידו כנחוק עם מר אחיו ושאלו את פי הרב מה"ד וכושיב שאין להסתפר עוד הציא דהמנהג לספר למי שצריך לילך אלל ברים וגדולים - ע"י בחשו' מאהבה שנשאל בחל מילכ ביום ח' וכורה להקל לספר בערב שבת ע"ש ובחשו' אגורה באהליך (דף ו) בחל מילכ בשבת מותר להסתפר בע"ש אפילו בשבתות אבל בחל ביום ח' אסור להסתפר בע"ש ע"ש: סעיף ג בהנהגה שאין לנהוג היסור בשתיקה - ע"י בחשו' חכם סופר (ס' קמב) דאפשר שלא שייך סתרי הדדי אלא בשנה אחד אבל בשתי שנים אפשר דאין קפידא כ"כ אלא בלא יכיר המסור קדושין ח' מבני הכופה דבחד גברא הוי תרתי דסתרי אפילו בשתי שנים עוד כתב שם דמתספורת לנשואין ליכא מחסם לא חתונתו רק משום סתירה בנשואין ע"ש:

סימן תצד סעיף ג בהנהגה מתחילת ר"ח וכו' - ע"י באה"ע ובחשו' מאהבה דכ"ש שאין מתספדין דתענית קיל מהספד אס לא לחכם בפניו: שם עוד ח' בו - ע"י באה"ע לעיל (ס' קלא) ובא"ד דיש נוהגין שלא לומר עד י"ג או י"ד בסיון ובחשו' זכרון יוסף (ס' יח) תמה על מהנהג אשכנזי החומרים תחינה בז' ימי חסלומין שלחמך עלות וקלחת מתענין ומתספדין וכושיב דברי האגודה בפ' אין דורשין שאין לומר תחינה ושארורים בהספד ותענית ושם (ס' יט) מהגאון ר' שאול מאמשטרדם שסליך בעד המנהג:

הלכות יום טוב

סימן תצה סעיף א ומלאכת אוכל נפש - בחשו' מוצל מאש ח"ב (ס' יב) חוסר לבשל ביו"ט בשביל לאכול אכילה גסה דלית ליה הנאה ובחשו' קול אליהו (ס' מב) תמה עליו דכא הית ליה הנאה כל דכו הוסיק דפפור אפילו בקץ במזונו (ע"ד): שם חזן מהולאם והבערה - ע"י ע"ד בשם חשו' מתחם לדוד (ס' יט) שבהריך באה"ע מלאכות אמרינן מתוך:

סימן תצז סעיף ד ספק מוכן וכו' - ע"י מ"א ובשביח"ט יו"ט (ס' ט) בהריך להוכיח דאסור דכו דבר שיש לו מתירין (ע"ד) ובחיי אדם (כלל פח) דבאור גדול יש לסמוך על שו"ע וכן הסכים כפ"ח דמוחר ביו"ט שני ובכרס שלמה (ס' ד) הציא ראייתו להחיר ביו"ט ב' מבוס ס"ס אט"ג דדבר שיש ל"מ הוא מ"מ שאני יו"ט ב' שהוא מבוס מנהג: סעיף ו וחרנגולים וכו' - ע"י באה"ע ובחיי אדם (כלל פח) דבליה כשהן יושבין על הקורה מותר לצודן דבליה לא שייך בהן צידה ע"ש:

סימן תצה סעיף ח שמה ימלא טריפה - ע"י באה"ע וש"ח ובחשו' משיבה נפש (ס' יד) מחיר לשחיט אפילו ברוב טריפות משום מתוך סתירה לצורך וכו' - דבשעת שחיטה מקרי לורך קלח דשחיט לה על ספק ע"ש ובחשו' באר יצחק מנדר להקל בספק טריפה דמה"ח יש לו חקקה לשחיט ולבטל ברוב ע"ש ובחשו' כתב סופר (ס' עב) מסיק כל דאיכא רוב טריפות אסור לשחיט ואין להקל כלל אפי' בשעת סדק לצורך י"ע וגם במחלה אין להחיר בקל ע"ש וע"י מ"ש עוד לקמן (ס' חקן):

סימן

סימן תק סעיף ו בהגה לכות . עי' באה"ט וש"ס ומ"ס לעיל (סי' שח) :
 כע"ף יא נכמה חליט וכו' . עי' ש"ס ובחשו' שמלת בנימין (דף נט)
 מלדד כדברי הש"ס יעקב לאסור רק במקום שמחויב לשחוט בקום יש להחיר ע"ס :

סימן תקא סעיף ו שנשברו ב"ע וכו' . עי' באה"ט ובא"ר ומחליט השקל שחמרו
 דהמ"א כחב בעלמו לעיל (סי' שכה) ולקמן (סי' הקו) דמוקנה מותר
 בהגה וקרוז בעיני דגם לבון המ"א שאסור לכות ה"א לאו דוקא חלל כוונתו להשחמם
 וכן משמע בחידושי הרשב"א בשבת (דף כט) ועיין במ"א לעיל (סי' חמו) בשם מהר"מ
 מלוצלין דאסור לשרוף חמץ במקומו דחין מעלעלין ע"ס ואם לצורך החמץ ועיין
 חשו' כחב סופר (סי' קל) וביא חלוי (סי' יב) ומ"ס לקמן (סי' הקו) :

סימן תקב סעיף א חין מולחין האש וכו' . בחשו' כחב סיפר (סי' סו) נבאל
 חס מותר להדליק לינדעלעגל (שוועבלע) ע"י שחוצה אותו באפר
 כירס חס שאין בו אש רק חוס אש ומסיק דאסור דממלא דבר חדש וכן להכך
 הלינדעלעגל בברזל חס מליבן כמו בחגור ברזל לא ל"ל דשרי אצל חס יש בו אש להדליק
 מגחלת בוערת מותר הכס שאין בהגחלת שלהבה קשורה וגם מגחלים עומדות מסיק
 דשרי ע"ס . ובקובץ על הרמב"ם (פ"ד) בשם הרדב"ז (סי' קג) בלשונות הרמב"ם
 ובר"י חס היס במאסר או במדבר ולא מודמן לו עד יו"ט מותר להוליח ב"ע :
 סעיף ב למכיר שמן מהנר . ובעל אורות (דף פח) חס כוונתו לאכול השמן שרי ביו"ט
 להסחפק ממנו לכו"ע (ט"ד) :

סימן תקג סעיף א ב"ע לצורך מחר . עי' מ"א לקמן (סי' תרס"ו) דאסור
 להביא יין מ"ע לחבירו ובה"י אדם (כלל נח וקנז) דנשעת הדמק
 שישי' עורה להביא בליט מותר ביום וס"ס חס לריך למיס דכ"ז לא מקרי הכנה רק
 שריך להביא בעוד כיום גדול דלא מוכחא מלחא דאפשר לריך עדיין לצורך היום
 ומ"מ לצורך חול חין להחיר ע"ס ועיין ש"ס לקמן (סי' תקכו) בשם הרדב"ז :
 סעיף ב עברה ונשלה מותר . ובחשו' מבכנות יעקב (סי' קח) הביא זכ בל"ע דהיינו
 דוקא לשבת משום כבוד שבת ומדאורייתא לריכי שבת נעשין ב"ע אצל מ"ע ראשון
 לבני או לחול חבור ע"ס :

סימן תקד סעיף ג בהגה לגרור נביס . עי' באה"ט וש"ס ובחשו' עולת שמואל
 (סי' סד) כחב דאסור לעחון הקאפע ברח"ס כל יד ורק לדוכן
 במדוכה ע"י שינוי וכ"ז ליחיד בביתו אצל הספרים שיש להם מדוכות גדולות ודכן
 לימים הרבה חף זה אסור ע"ס ועיין ש"ס במס' רביס לענין הבוקאלאדי .
 וסור דבמ"ר אסור לעחון הבוקאלאדי ובחשו' אורח לצדיק (סי' ח) האריך דמטיקר
 דין מותר לדון ע"י שינוי כגון במכחש וילוש עם אוקער ומ"מ ירא להקל חס לא
 נבא"ס או שבי' ערוד ולא אפשר מאתמיל ושם הביא מחלוקת בזה דבני יסודס (סי' מו)
 הביא תשובה להרב מלאכי הכהן בהאריך לאסור כיון שדרכם לעשותם בכלים המיוחדים
 ולימים הרבה כיון עובדין דחול ובחשו' אורח לצדיק כנ"ל (סי' ט) האריך לחזק
 דבריו להחיר לצורך היום ע"י שינוי ובה"י אדם (כלל פג) מחיר בקאחוע ברחיים
 שלהם על ידי ח"י שיעחין בשינוי קנה ואם נוטל החיבה קטנה שטעו לקבל
 הקאחוע הסחוק ומניח שם נייר זה מקרי שינוי וע"ס בנ"א : שם מליח בלא שינוי .
 עי' באה"ט ובה"י אדם (כלל פד) סדך מלוח ב"ע ירקד הקמח הנעמן מן הספרים
 באחורי הנפה וע"ס בנ"א :

סימן תקן סעיף ג בהגה ולמחר מפריש וכו' . עי' באה"ט ובתשו' עולת שמואל (סי' סה) שהשיג על תקנת הבאה"ט דממנ"פ דאם נקרא להשיור הפרשה הרי אסור להפריש וע"כ ז"ל דלא מקרי הפרשה וא"כ ה"ל עבל ע"ש . עוד כמה תשו' בענ"ז ובתשו' שער הזקנים ח"ב בבית מלוא (סי' ח) שמלא תקנה להניח בלחמי חזן כל שבת לחיך כל המנות וישאל על הפרשת חלה של המנות דק"ל נשאלין לגדרים לצורך השבת ואף לאחר שריפת החלה יכול לשאול ויחזור המנות לטבול למפרע ויניח מלא אחת לחלה על הכל ע"ש באריכות כמה תשובות בזה :

סימן תקי סעיף א שמא תפחה . כתב בתשו' משיבת נפש (סי' יד) אם לריך לאחר לבשל דבר שהוא ספק חי מותר ולריך שאלה חכם שיסאל לחכם בטרם דשמה יאסר החכם וגמלא שבעה מלאכה שלא לצורך ע"ש : סעיף ב שעלים שנשרו מן הדקל וכו' . עי' ש"ת בשם הראב"ד ובשבת (דף לו) בתו' ד"ה מפני מבוחר להדיא דלא גאסר הכבשיל גבי חין טומנין בינה בחול ובחזק דרכים בשביל שתלה מפני שמוזז עפר ממקומו ופיר' ר"ת דהעפר מוקאס ע"ש מבוחר דהבילה לא נאסרה :

סימן תקמ סעיף א בהגה ונשבר ב"ט וכו' . עיין באה"ט ובנשמת אדם (כלל 74) : סעיף ז להטביל כלי חדש ב"ט וכו' . ובמים שאל במים ראשונים (סי' י) החזיק להחיר להטביל כלי חדש ב"ט הגם דשבת אסור ב"ט שרי ובספרת הט"ז לעיל (סי' שכג) (ע"ד) :

סימן תקי סעיף ד בהגה דאין עושין חמאס וכו' . עי' באה"ט ובחיי אדם (כלל פג) דמותר לקלוט הסמטעאנקי מן החלב לבו ביום כיון דגם החלב טוב לשחות ובניהם מין אחד לא מקרי צורר ע"ש : סעיף ה חין עושין גבינה . עי' בתשו' אורח ללדים (סי' ח) במחיר ע"י שינוי בהיה חנוס בערב יו"ט :

סימן תקיא סעיף ב בהגה להרבות בשבילו מותר להחם . עי' ש"ת ובסדרי עברה על יו"ד (סי' קנז) כתב דיש מקום לומר לצורך עבילה להחם המקום ב"ט ע"י שרי ע"י ח"י במקום שיש ביטול עונה אם לא הטבול בחמין וסיים ונאסר להחמיר ואין להקל ובתשו' ר' עקיבא איגר (סי' יז) הוסיף עוד דגם ע"י ישראל הוא רק דרבנן דמודאורייתא שרי הוהיל דאין מקלעי אורחים חזי ליה והוי שבות דשבות במקום מלא ויש להחיר שלא יהיו חמים חמין לגמרי רק פושרין ויש לעיין עוד בזה וכו' להחם כליל יו"ט ב' אבל להחם ע"י ח"י ביום טוב ח' לצורך ליל ב' אינו מהכים כלל ומי"מ יש להחיר בענין שהישראל יקה מהמים לשחות מהם בעשיית קאפע דבזה מדינא מותר כדון ממלא חבית מים וכו' ע"ש ובתשו' עולת שמואל (סי' ל) מחיר ג"כ כהני"ב ובשם הגאון ר' בללאל ר"צ הביא דהחיר גם ע"י ישראל וכן פסק הגאון ר' זלמן עמרין וע"ש עוד (סי' לא ולב) בזה ועי' בתשו' חכם סופר (סי' קמו) שפקק בהחיר ליקח מהמים לשחות דשמה אחר שכבר לקחו לשחות ויסיפו עדיין אם ועלים ועוד שדרכן של נשים להוסיף מים להיורה כל שעה אך ב"ט ב' לידד להחיר לצורך עבילה וע"ש עוד (סי' קמח) דבמקום שנהגו להחיר ע"פ הוראה כג"כ והפ"מ חין מוחזין אוחס ועי' בתשו' שמלת בנימין (דף 74) שאסור להחם ציורה בן ב"ט ראשון ובין ב"ט שני אפילו שותה ממנה דכיון דרך הערמה ואפילו באמת כיוונתם לשחות ממנה קאפע או טבעה אסור ציורה גדולה שרוחצין בו רחיצת כל הנוף ע"ש : סעיף ד חין עושין מוגמר . עי' ש"ת ומ"ש לקמן (סי' תקיד) : בהגה ריחא . עי' באה"ט ע' וס"ת וגם בתשו' יריעות האהל (סי' כט) מסיק לאיסור :

סימן

סימן תקיב סעיף ב מותר לאפות להם • עיין ט"ז ומ"א ובחשו' שמלת בנימין (דף כט) דבישראל נותן משלו אזור לאפות דאפשר למפלגה בלישה ובחשו' משיבת נפש (ס' יד) בלחוד שנתקשר להעמיד בשר לחגשי המלחמה ויקר מקרה שלא היה אפשר לו לטבוח על שלשה ימים והחיר לשחוט אפילו לאחר חבילה ע"י שיאכל כזית בשר מכל בהמה שחיה בשנה מבוס בעת הדחק ע"ש :

סימן תקיג סעיף ו שילא רובא מעיו"ט וחורא וכו' • ובמלודות יששכר (ס' ה) בתרגומה העומדת לגדל צילים אסור מטעם מוקלה ולא מטעם נולד וגפ"מ לסברה יש מחירין לעיל (ס' ה) מוקלה אבל לא נולד לדידהו מותר כיון שאינו נולד (ע"ד) :

סימן תקיד סעיף א אסור לכבות וכו' • עי' בלח"ט ובפמ"ג בשם הפ"י שמתיר לבתות העיוטין ובחשו' עמודי אור (ס' כט) שהשיג על הפ"י דאם מתורת רפואה צ"ח להחירו הים לריך כל חגלי היחר לרפואה ע"פ בקיאות ורק כפי הצורך להגלתו ע"ש • ועי' בחשו' כתב סופר (ס' סו) שרבו המחירים על האוסרים ובכ"ז לריך לזכר בהמה דברים שלא יבא לאיסור כיבוי דהיינו שלא לכבות בהכסה (דעק"ל) שאינו מנוקב ושלא להרבות עוד עינין כשהתחנן צוער ובאלו הציגארין רגילים להסיר הנשרף באמצע או לדחפו בקיר וניהו ממקומו ניולות ויש בו משום כיבוי ועי' בחשו' אגורה באהלך (דף יד) שהאריך למי שזכר שלא לשאוב טאבא"ק צ"ע אם מותר לעטול הכלי בשואבין ממנו דלא הוי מוקלה כיון דלאחרים שרי ע"ש • גם בשער המלך הל' לולב (פ"ו) כתב דגם לדידים מותר לעטול שראוי לכבד אחרים ובחשו' כ"ס הג"ל חמה עליו שכתב דברי עלמו הל' אישות דהנמנעים להדליק העאבק צנר של חלב דאסור ליתן למי שזכר היחר משום לפני עור ע"ש • ובחשו' שואל ומשיב ח"ב (ס' קנח) לענין לכרוך בנייר שקורין ציגאר פאפיר ולדבוק בנייר בליחות הפה דמתקן מנה צ"ע ראשון ודאי יש לאסור ובבני צ"ע אי הוי כמכשירי אוכל נפש שאי אפשר מאתמול שאינו מחקיים ע"ש ובט"ד בשם מלודות יששכר (ס' ה) שזכר שלא יהיה בכלי שבוהם חדש הם הוא של חרס : שם כדי לשמש וכו' • ובחיי אדם (כלל נה) דלצורך שעה וכו' או ליל עבילה יש לסמוך על המחירין צ"ע שני לכבות והם יכול להדביק כנרות לעשותן כאצורה כדי שידליק מהר לא יבנה או שיעמיד כנר במים וכשיגיע שם ממילא יכבה כ"ז יש להחיר צ"ע שני ע"ש :

סעיף ב להטות כנר • עי' מ"ש לעיל (ס' קקב) : בהגה להוסיף פחילות וכו' • עיין בלח"ט דהא"ר אסור וכן הכנים בח"א שם דאסור ע"ש בלח"ט : בעיף ה נר של בטלה וכו' • בחשו' כתב סופר (ס' עב) לענין להדליק נר של יאר צ"ע בביתו לכאורה מראש לאסור דמוכנן שלא להשתמש בו ואפשר להחיר במעמידו בחדר שאוכלין בו דמוסיף עוד אור בחדר • וכשכתב להדליק בלישה או שכבה נראה להחיר ג"כ דנר יח"ל מלאה היא לכבוד אבות ומ"מ למעשה ל"ל יחד להדליק בבהכ"ס ואפילו אין שם אדם דמלאה ודאי איכא בכל נר של בהכ"ס וכן כורה או לפי שעה ע"ש :

סימן תקטו סעיף א ולערב מותרין בכדי שיעשו • עי' מ"א ובחשו' מחר"מ מרעונבארג אחרונים (ס' יד) בלח"ט המביא סתם למכור אף שלוקח מעות מחירו אין דינו בקלן ובטיר שרובו ישראל צעיק בלילה בכדי שיעשו ובטיר שרובו א"י מותר בליל י"ט שני מיד כלקמן (סעי' ו) ע"ש מה שהרבה להשיג על החיי אדם בטע"ז שכתב דמביא בשם מותר לערב מיד ע"ש ועי' במ"א (ס"ק כב) דבדר כפפר חלין שזדן לרובא דעלמא ואפשר שזוהו כיון דה"א : סעיף ה מחוץ לתחום אסור

אסור לאכול. עי' בחשו' חס סופר (סי' קמט) בקהילת אחת שנחשד להם יין לקידוש ובתוך חמס העיר דר ישראל הסי' לו יין אך הוא עירב למקום אחר ויני קנה שביחה אללו שאסור להביא להם משם לקידוש דלא הוה חתומין לזורך אוכל נפש וכעמידו דנדיהם אף במקום מזה ע"ש : סעיף ה מותר בשני וכו' לשבח וי"ע בסמוכין . ובחשו' משכנתא יעקב (סי' קכז) הביא בל"ע דכיון דפסק בשו"ע דנתיקן בכדי ביעשו (בשע' ב) ח"כ שבת וי"ע או י"ע ב' דלי אפשר לעשות אסור כמ"ש כמה פוסקים ע"ש :

סימן תקיז סעיף ג לא יפה עשה . עי' מ"ש לעיל (סי' רנב) בשם השתלח בנימין : שם מותר לאכול מהם . עי' בחשו' עולת שמואל (סי' עא) בקהלה שפחה ח"י לחולה שאין בו סכנה חרנגולה בשוק של ח"י שהובאו שמה למכור דאין כאן חשש איסור אפילו לבריא ואפילו לזה ב"ע מותר בדיעבד ע"ש :

סימן תקיח סעיף א ובלים הצריכים לו . עי' בחשו' חס סופר (סי' קמז) להחיר להוליך כלים ב"ע מעיר לכפר לחוד החתום לזורך סעודה מזה שלא הכין לו כלים כל זרבו ע"ש : סעיף ג בהנה ולזורך אוכל נפש מותר וכו' . כהב כח"י אדם (כלל ק) אם היה מונח מפחה של אוכלים בתיבה כמיוחדת למעות ומונה בו מעות מותר להוציא התיבה כדי ליקח ממנו המפחה דהא מותר לטעול מוקנה לזורך ח"י וכיון דמותר להוציא מותר ג"כ להחזירו אם חושש לגניבה דהחזירו סופן מזה מחילתן ע"ש בנ"א :

סימן תקיט סעיף ב והוא שלא יתקע . עי' באש"ע בשם מהרי"ל וכמ"ל ובשאלת יעב"ץ ח"ב (סי' קמ) בשם חזו"ה הח"ל שהחיר אפילו בכתובין עליו אחריות אם נעשו באחריות מדפוס ובח"י אדם (כלל ג) דהא לריך לקדוע בנייר אסור ע"ש בנ"א ועי' מ"ש לעיל (סי' שיד) :

סימן תקכד סעיף ב בביב מרע דתקף ליה עלמא וכו' . עי' בחשו' חס (סי' קמח) בחולה ח' ביום ב' דשבושות ולא ה' לו בנים ובינם ה' במקום רחוק מאד ורעה מורה אחד להחיר לבחוב גט ב"ע ב' של גלויות מזה חשש עיגון ודחה דבריו שאין להחיר כלל ע"ש :

סימן תקכה סעיף א כלואת י"ע וכו' . עי' חשו' כחז סיפר (סי' ע) שנסחפק אהא דמבואר לעיל (סי' שז) דלא יאמר בשבת הלוגי חלל השאלני אם גם ב"ע הדין כן ומסיק דשבת וי"ע דין אחד להם ע"ש ובט"ד בשם הרדכ"ז ח"ג (סי' חלה) אחד מעבדי המלך שבה לקנות יין ב"ע ולא מלי לאשהמוטי מניה ולקח ממנו ישראל משטן לאו איסורא הוא ומ"מ לע"ה יש לאיים עליו כדי שלא יעשה כן לבחילה אפילו ביבמחל שאינו חלל :

סימן תקכו סעיף א ביום ע"ב ח' יתעסק וכו' . בבארוה המים (סי' יח) הע"פ שחפרו קבר מערב י"ע וסעפר מוכן לכאוחו מ"מ אם קברו ב"ע עי' ח"י לא יכנסו ישראלים את הקבר (ע"ד) : סעיף י ביום טוב שני . ובחשו' זרע אמת ח"ב (סי' עז) בתיקן שגולד מת דאף ידיעתיך שכלו לו מדשיו אין לקברו אפי' ב"ע ב' אפילו עי"ג וכו' שאין לחתוך ערלתו (ע"ד) . ועי' מ"ל וזכר' בינה לעמים על הרמז"ס הל' י"ע (פ"א) דחה דברי המ"ל וזכר' הקובץ הביא וכן בנב"י מה"ק (סי' עז) כחז דהעיקר כהג"מ לדינא ובחשו' חס סופר (סי' קחד) עען על הבינה לעמים ומסיק עיקר לדינא דהמקיל בספק נשל לקברו עי' ח"י לא כפסיד וגם לחתוך ערלתו עי' ח"י ע"ש וע"ב עוד (סי' קמה) בט"ז ובט"ד הביא עוד כמה מחלוקת בזה ע"ש :

סימן

סימן תקכו סעיף א וע"י עירוב וכו' . בתשו' חיים שאל ח"א (סי' כט) בלאחד שזכר בהיותו בזהב"ל קודם חשיכה שלא הכיח ע"ה וצריך שם על עירוב ואמר בעירוב שבביתו יהא שרא לנא וכו' שאינו יולא בזה אלא בנעילת העירוב בידו דוקא (ע"ד) : בהגה ספק חשיבה . עי' מ"א ובשאלת יעב"ץ ח"ב (סי' קמט) : סעיף ה אפילו בשם וכו' . עי' ש"ח בשם הח"ל ובחיי אדם (כלל קא) השיג עליו דאין מערבין במליח כלל אפילו בשעת הדחק ובכבוס מערבין וע"ש בג"א : סעיף ז שיסמך עליו מי ששכח . עי' לל"ח בבילה ובתשו' כתב סופר (סי' עח) אם נזכר בידו קודם הסעודה לא יסמוך על גדול העיר דלמ"ד בגמרא טעמא דע"ה כדי שיברור מנה יפה לשבת יכול לערב גם בידו קודם הסעודה וה"ל כששכח אם לא יערב ע"ש . ולבאורה נראה דיניה בלא ברכה על תנאי דאם הלכה דיכול לערב יהא עירובי עירוב ואם הלכה כח"ד דאין יכול לערב יסמוך על גדול העיר : שם שיסמך עליו . ובג"ד בשם החב"ב שנסתפק במי שסמך על ראובן ונאכל עירובו של ראובן וסולק ראובן לסמוך על שמעון אי מהי מה שסמך על ראובן ודעו יוחד נוסח דלא מהני ולר"ך לסמוך ג"כ על שמעון : סעיף יב על מלוא עירוב . עי' בש"ח דאם עושה ע"ה וע"ה יחד מברך ברכה אחת ועי' בתשו' בנין עולם (סי' כט) שמפקפק ע"ז דאף דלשון הברכה אחת היא אבל שני מיני מלוא נינהו ואין נכללין בברכה אחת ומסיים רק דמיסתפינא להקל נגד הגאונים בתשם ברכה שח"ל והניח בל"ע ע"ש ועיין מ"ש לעיל (סי' שסו) מזה : שם בדיון יהא שרא וכו' . עי' ע"ז ובתב חיי אדם (כלל קא) עם הארץ שגטע ובמקום לבשולי אמר בדיון יהא שרא לנא לעיולי נוסח של עירובי חלירות והוא דר יחודי שאין שם מי שיזכר לו כיון שהפריש מערב י"ע לע"ה מותר לבשל ע"ש בג"א : סעיף יט להדיק גר של שבת . עי' באה"ע ובתשו' מלכות יששכר (סי' ה) מחיר להדליק לשבת אף אם יש מי שעירב כיון דלהרמק"ס מותר להדליק גר של בעל (ע"ד) : סעיף כ בהגה אסור לבשל לאחרים וכו' . ובתשו' מהר"י מזרנוח (סי' פ"ב) חלק ע"ז ומחיר ע"ש : סעיף כב יכול לערב בתנאי וכו' . ובתשו' משפטים ישרים ח"ב (סי' לב) דיותר טוב לסמוך על עירוב חבירו ששכח מערב י"ע מלערב על הנאי (ע"ד) :

סימן תקכז סעיף א ולר"ך לכבדו וכו' . מעשה ששאלו אותי בבית הכנסת שראו לעשות נרות של כסף על י"ע אי לחוש על ממונם כל ישראל ואמרתי מגמרא דר"ה (דף כז) גבי שיפר של מקדש פיו מלופה זהב דקאמר עלה דכבוד י"ע עדיף ממה שהחורס חסה וכו' . אולם קל"ה ל"ע מיומא (דף לט) דאמרין ביו"כ בקלפי של עץ ללא עשאו של זהב דהחורס חסה ע"ש ולא אמרינן דכבוד י"ע עדיף : סעיף ב הוא ואבדו וכו' . ואיכא מ"ד בגמרא ר"ה (ד' ו) חשה בעלם משמחה ופסקה הראב"ד בזהל הגיגה (פ"א) ובתשו' ר' עקיבא איגר (סי' א) כתב לדיעה דהחייב רק על בעלה אבל הוא בעלמה אין עליה שום חיוב שמחה דל"ל מ"ע שהזמן גרמא ומוותרת להבעתיה ע"ש בהשמועה שביאר עוד דאפילו למ"ד דהיא עלמה מחוייבת בשמחה מ"מ אינה מחוייבת לאכול פת דהוא בכלל עיג ודי לה בפירות ע"ש והבאתיו לעיל (סי' קפה) ותמיהני דא"כ בטל ממנה גם כל הדיון דאיסור אכילת בידו כמ"ש מ"ק (דף יד) דהוא מקרא דושמחה בהגך ומשנה שלימה שנינו מ"ק (דף כח) נשים במועד לא מטעמות ע"ש אבל כעיקר נראה להיפוך דכל דין עיג הש"ך בשבת דהיינו אכילת פת חייבות גם בידו לד"ה והוא בכלל קידוש כמ"ש הר"ן פ' כל כהני וכן צ"ע שתי נדרות חייבות גם בידו כיון דהוא זכר למן ואף כן היו נאמרו הנס וכל עיקר המהלוקה בעיני שמחה הוא על דבר הנוסף בידו יוחד ממשבת כגון שלמי

שמחה

מן

שמתה בזה פלוגי וכרבה יש לדבר בזה ולקצר אני לריך :

סימן תקל"א סעיף ב' אפילו אם גילה קודם מועד - ובחשו' נכ"י מ"ק (ס' יג') מקיל בגניח ערב הרגל ע"י טועל שאין לו מה יאכל ובפרט למי

שכולך ובה אכל השמים ורגיל לספר בכל עת שאמר גדול הוא לו בגופו לגדל שער וגם ללעג וקלם בעיני השמים ועיין במה"ת (ס' יג') ש"י לו מחלוקת בזה עם חכמי דורו ובחשו' חתם סופר (ס' קיד) שפך סוללה האף שילא חקלה מה"י ע"ש ובש"ד בשם הפחד יצחק שהקול נשמע מפי מגידי אמת שנס הכנ"י בעלמו חזר בו לאסור וגם בחשו' יוכפ' אומץ (ס' ז') כתב דכל בכס"ג חף ש"י להסתיר טעמים לסמוך

ע"פ הדין מ"מ אסור להסיר דבר התמוה לרבים - ועיין בחשו' עולת שמואל (ס' עב) במי שרגיל להסתפר פעמים בכל שבוע ואין לחוש שיכנס לרגל מנוול וגילה ערב י"ט דמלךד לומר דמיתר לגלה ערב י"ט האחרון לכבוד רגל האחרון ע"ש כמה חסודות

מלוקות בזה : סעיף ג' למי שש"י חילה ונתרפה - בס' פחד יצחק (ערך גילוח בחש"מ) באחר הכנחך להבליט הכורה ש"י חילה קודם הרגל ולו לו הרופאים שלא לגלח ונתרפה בחש"מ וחכם אחד ראה להסיר בערב י"ט אחרין לכבוד החנוותו של חורס וחלקו עליו דאין להסיר : סעיף ה' כל אדם וכו' - ע"י מ"א במי שיש לו מכה ועיין בנשמת אדם (כלל קח)

שהביא הוספתא מפורשת דמיתר ובחשו' זרע אמת ח"א (ס' ע"ד) באמר לו הרופא שאם לא יסתפר יכבד עליו החילי העלה להסיר מטעם רפואה בלירוף טעמים אחרים (ע"ד) :

סימן תקל"ב סעיף א' ללורך המועד - והריע"ב"א קבל מהרמב"ם שאם אינו לריך רק מעט לריך המועד ואינו מילא מי שיקצור לו מעט מותר

לקצור ולטחון הרבה דכ"ז הוא לריך אותו מועט שלריך הביאו הח"י אדם (כלל קז) עוד שם דאם יש לו פת נקיה מותר לאפות פת קיבץ אע"ג דבי"ט אסור בחש"מ מותר

ובלבד שלריך עכ"פ גם כן קלח במועד ועושה בהרחה ובשע"ז בדהק כגון שלא יוכל לאפות חיקף לאחר המועד יש לסמוך להסיר לאפות ע"י שלריך קלח להערים ולעשות בכוונה יוחר וכ"ש כשעושה פת אחד גדול מותר לכ"ע :

סימן תקל"ד סעיף א' אין מנכסין במועד - עיין באש"ע ופשוט דאפילו לכבס ולהניח עד לאחר הרגל אסור וע"כ יכבס קודם הרגל דאדרבה

שלא ללורך המועד חמיר ע"י מבוס מלאכה כמ"ס החוס' מ"ק (דף יד) ד"ה וסאר ועיין בגבורות ארי חעניח (דף עו) : שם שאין לו אלא חלוק ח' - ע"י בחוס' מ"ק (ד' יח) שנסתפקו בפשט ולא כיבס ערב הרגל אי מותר ובחשו' דברי מנחם (בטייגרע)

מחיר בזה להלכה ולמעשה ע"ש : סעיף ב' כלי פשתן וכו' ולא נכגו וכו' - ע"י באש"ע (ס"ק ג') ובחשו' קול אליהו (ס' לב) דיש להסיר בגדי פשתן ע"י ח"י ולריך להחישב בדבר ובש"ד"ט מסכים להסיר ע"ש : סעיף ג' נותן לו שכרו - ע"י באש"ע יס"ת ובחשו' זכרון יוכפ' (ס' יז) חפס בפשיטות כהשער אפרים דאסור לנגן (ע"ד) :

סימן תקל"ז סעיף א' דבר האבד - ע"י באש"ע דבספק מותר ובנשמת אדם (כלל קה) כתב ע"ז דיעשה ע"י ח"י : סעיף ט' ומעמר ודש וכו' - נסתפקתי

אי שייך בטימור ודישה מבוס פסידא כמו בקצירה דבמנחות (ד' כח) פירשו החוס' שם דבגדישה ליכא פסידא ע"ש אכל בנמרא מ"ק (ד' יב) דלריך בדבר האבד ידוש נמי בפרות ע"ש משמע דגם בדישה טעמא מבוס דבר האבד ול"ע :

סימן תקל"ח סעיף ו' ואם מת לא קנסו וכו' - עיין חשו' כתב סופר (ס' פ) :

סימן תקמ"א סעיף ה' בגד במועד יכו' - ובח"י אדם (כלל קט) נסתפק בלריך לחפור ללורך המועד ואין לו חובים אם מותר לעוות חובים

לחפור בו ע"ש בנ"א : סימן

סימן תקמ"א סעיף א אסור לומר לח"י לעשות וכו' . כחצ החיי אדם (כלל קה) דאסור לשכור פועלים ח"י לעשות לו במועד ח"פ שאם לא ישכור עכשיו יעטרך לשלם ביוקר גדול לאחר המועד דמש שעדיין אינו בידו לא מקרי הויק ע"ש בנ"ח: **סימן תקמ"ב** סעיף א ברהנא לנוף האדם וכו' . עי' מ"א ובשעת אדם (כלל קה) כחצ שאין כאן מחלוקת כלל דהרשב"א מירי בלורך המועד וברח"ט מירי באינו לורך המועד ע"ש :

סימן תקמ"ג סעיף א ואפילו להגיה וכו' . עי' ש"ת בשם הפמ"א וכן פסק בחשו' זרע אברהם (סי' סו) ובחשו' חיים שאל ח"ב (סי' מג) אומר לשם עילאי מבחון לתקן אות ח' קרוע דמעשה אומן הוא (ע"ד) : **סימן תקמ"ד** סעיף א אין נושאין נשים וכו' . עיין באה"ט ובחשו' שאל ומשיב ח"ב (סי' לו) בשעת הדחק באה"ט מזדד להחיר בפירסם נדה שאינו ראוי לבעילה וגם בלא סעודה ומ"מ לא מלא לבו להקל ע"ש : סעיף ב להחיר גרושה וכו' . עי' בחשו' כחצ סופר (סי' עט) שנשחק אי מותר גם לעשות סעודה וסאריך ומסיק כיון דדבר מלחא דרבנן היא כל המתיר לעשות סעודה אין מוחיחין אותו ע"ש : סעיף ג בערב הרגל וכו' . עי' באה"ט ובחשו' עמודי איר (סי' לג) שסחיר בשעת הדחק באחד שהזין לרבי חופחו לעשות נשיאין בערב החג דלא ידע שיש בזה סרך איסור וביתבטל הכבואין יוגרם לו הפסד והחיר לעשות בערב הרגל ע"ש :

סימן תקמ"ה סעיף ג כל שלשים וכו' . עי' ש"ת וכן בחשו' עולת שמואל (סי' עז) מתיר לעשות הספד על אדם גדול אפילו על שמועה רחוקה אם לא היחה שעה הכושר מקודם . ועיין בפמ"ג שנשחק בחוך ל' לפני ר"ס ובחשו' ע"ש שם כחצ דקודם ר"ס אין לחוש כל עיקר ובכ"ז שינה משאר הספדין בישיבת ע"ג קרקע לחוש לכל החומרות רק זכרון ללדיקים לעורר העם בחשובה ע"ש : סעיף ו אין קורעין וכו' . עי' בחשו' מהר"י מזרונא (סי' קשא) דחליא במנהג המקום עוד שם כשחזרו מן הקבר יש שחלשו עשבים וזרקו למעלה מראשיהם שהוא רמז לתחיית המתים ויש מנעו ואמרו שהוא מנהג אבילות ולער לרמות שהזרים לעפר : סעיף ח מזרין בחול המועד . ובחשו' זרע אמת ח"ב (סי' קנד) דשיבת למי שהזריכו בפת הבאה בביסנין וקאזוי ולא בביצים (ע"ד) . וע"ש ובחשו' מהר"י מזרונא ה"ל דנוהגין שלא להבריא וכולכין לביחו לנחמו שגם ב"ע מנחמים ע"ש עוד כמה מנהגים :

סימן תקמ"ו סעיף ב מיום עוב שני . עי' ש"ת בשם הב"ח וכן פסק בחשו' תורת חסד (סי' ד) דהלכה כהמקיל באבל (ע"ד ה"ל ראש השנה) : סעיף ד דברים של פרסטיא וכו' . בחשו' בארות המים (סי' כא) מי שהיה מושכר לאחרים בעסק היין בחו"מ ואירע לו אבל מותר לו להעסק בעסק דה"ל דבר שפרסטיא (ע"ד) ובזה"ט שם שכן עשה מעשה : סעיף ה ואינו רואה לקוברו וכו' . ובחשו' ושם הכהן (סי' לה) דחייב בשמחה כמו בכל י"ט ובשתיים יין ואינו ראוי להחמיר על עצמו גם בלילה ראשונה ע"ש :

הלכות תשעה באב

סימן תקמ"ז סעיף ב אין מחזנין צט' וכו' . עי' באה"ט דבע"ג יחמיר וכו"ג לקמן (סי' חקק) ובגמרא ב"ב (דף ס) משמע קלח דגם צטל נפש ח"ל להחמיר במקום שאין רוב ליבור יכולין לעמוד גבי רבו פרושין שלא לאכול בשר וכו' :

וכו' ז' ר"י חין גוזרין אלא ח"כ רוב ליבור יכולין לעמוד וביטל הפרושין וכן בזרייתא
 אמר ר' יבמעאל ב"ה דין הוא שגזר על עצמנו וכו' אלא שאין גוזרין וכו' :
סימן תקנ סעיף ב מותרים ברחיצה וכו' . עי' בזה"ט ובחשו' כחצ סופר (ס'
 ק) : סעיף ג בהנה קירין . עי' במ"א וראייתו יש לדחות דהתם
 במעמדות ה' לא ה' קירין במנחה בספר כלל אפילו בחול כמ"ש במנחה דבמנחה
 קורין על פה וא"כ עיקר הקריאה היא בבית משה"כ הכא בתענית אדרבה עיקר
 הקריאה היא במנחה כמ"ש במגילה (דף ל) גבי הא דפריך ליקרי בלפרא ע"ש ועיין
 ביאורי כג"ה : שם הופה ביום התענית . עי' בזה"ט ובחשו' בית יודס ב"ד (ס'
 לא) מבוחר דחתן בחוך ז' ימי חופתו מחוייב להתענות בכל ח"ל אבל בנדחה חינו
 מחוייב להשלים עד לאח הכוכבים . ומ"ש הבה"ט דח"ל לא יתענה בימי חופה כחב (ע"ד)
 בשם הכתונת יוסף דהוא דוקא בשנה ראשונה אבל אם כבר נהג מאיזה שנים להתענות
 יתענה גם ביום חופה דהוי כדור ול"ד בודאי לא יהיה כוונתו ליתור יותר מן הדין
 וכיון דמן הדין יח"ל ח"ל להתענות ב"ה לא נדר ע"ז :

סימן תקנא סעיף א בהנה שהמזל ובעל ברית וכו' . עי' בזה"ט ובחשו'
 שאילת יעב"ץ ח"ב (ס' כג) וגב"י מה"ק (ס' כה) אסורים לגלח
 בשבוע שהל ט"ב ובחשו' חתם סופר (ס' קנח) השיג על הנב"י ומסיק להיתר גמור
 הספורת לבעלי ברית אפילו בשבוע שחל ח"ב בחוכו וכן עמא דבר ע"ש ועי' בחשו'
 בנין ליון (ס' לא) בחל ט"ב בשבת ודאי יש לסמוך לגלח אפילו בע"ש ע"ש ועי' בחשו'
 עולה שמואל (ס' עח) בשם חכם אחד שהי' סנדקין בין המלרים ערס שבוע
 שחל ט"ב בחוכה ולא הסתפר קודם המילה שמוחר לו להסתפר כל היום משום דיי"ט
 שלו הוא וחלק עליו שלא סותר רק לכבוד המילה ולא לאחר כך ע"ש . ועי' עוד בגב"י
 (ס' כח) דאין להחיר רק ביום המילה ולא קודם ודלא כהנוהגין כשהמילה ביום א'
 מסתפרין בע"ש שלפניו ע"ש ובע"ד בשם הפחד יצחק (אות ט) שדעתו טעם והביא
 ראיות ג"כ להחיר הספורת ודלא כהבאש"ט וסראש פנים להחיר גם ביום שלפניו ומ"מ
 מסיק דדוקא ביום המילה ואפילו בר"ח אבל לא ביום שלפניו ע"ש : סעיף ב ובבנין של
 שומע וכו' . עיין בזה"ט ובחשו' עולת שמואל (ס' פ) בזה"ט שסחר המעזיבס כדי
 להרויחו לבנות עליה על גבו מתחילת הקיץ ונתעכב הבנין מחמת גשמים עד ר"ח אב
 וכעת אין לו מקום לדור והחיר לו לבנות גם מר"ח אב ואילך ע"ש ועיין בזה"ט
 דבמקום שנהגו איסור בכל משא ומתן מהני סתרה . ונראה דאף לאחר הכתרה נשאר
 האיסור למעט בכל מו"מ דלמלא קבלו כדעת ההוא דלריך למעט מדינא והמותר הוא
 לסייג ועוד נראה דלא מהני סתרה אלא בנהגו מקלח המונים (עי' בש"ך י"ד ס' רי"ד
 בשם רש"ל) אבל אם כל העיר קבלו משמע בפסחים (דף נ) גבי בני מישן דלא מהני
 סתרה כדן כל המנהגים שוב ראיתי בע"ד בשם חשו' רש"ד"ס ב"ד (ס' קכט) דבמנהג
 האבות לא מהני חרטה אפילו רק בחומרה בעלמא ע"ש שהאריך בזה : סעיף ג אסורים
 לבפר . ובחשו' פנים מאירות ח"ב (ס' לו) דאשה מותרת בחספורת מר"ח עד התענית
 דהא יש מתירים אפי' באבילות לאחר ז' (ע"ד) : סעיף ד הוין מיום ה' ויום ו' . עי' מ"א
 לענין כניסה ביום ד' ובחשו' דברי מנחם (שטיינברט) מתוך שיטת הב"ח ומ"מ קשה להקל
 נגד המ"א אך ע"י טובסת א"י בחל ט"ב ב'ה' ולריך בע"ש לילך למרחקים יש להקל
 ובפרט כלי פשתן שאין בהם משום גיהוץ ע"ש : בהנה אבל קודם ראש חודש וכו' .
 עי' ש"ת לענין בבית ישראל ולכאורה דינו כקץ לזייר ביתו לעיל (סעי' ב) ואני הדינים
 הוא ממנהיג ועי' במ"א לעיל (ס' רנב) דבזמן הזה כחם טובסת הוא כקץ :

אורה פתחי תשובה חיים ס

שם וכן לכבוד שבת - עי' מ"א דחשדורת אסיר אשילו לכבוד שבת ועי' בתשו' שער
הזקנים ח"ב בית מלוא (דף פו) שאסור אשילו להאשכנזים שמספרין ב' פעמים בשבוע
ובפרט שאין עושין לכבוד שבת רק ליופי וזו ע"ש : סעיף ה' אין לעבריות לבדם וכו' - עיין
מ"א וכל"ע דלפ"ז ה"ס לריך להקל בלינעה גם בשל ישראל שנתן לה קודם ר"ח כיון
דמלך הכניסם ליכא איסור בשל אחרים דליכא שמחה ומלך המלך ג"כ ליכא איסורא
בנחנו קודם ר"ח כמ"ש לעיל בהגם ועי' ביד אפרים : סעיף ו' כלים חדשים וכו' -
בשאלת יעב"ץ (סי' פז) בלחוד שנפסק לו קרן עליהו ואין לו אחר וא"ל לו לתקן סימן
ולא אפשר בשאלה יש להחיר בשעת חפלה ללבוש בגד חדש לקיים מצוה זילית :
סעיף ו' בהגה אומן ישראל וכו' - ובתשו' מהר"י ברונא (סי' י') דבאץ לו מה יאכל
שרי כמו באבל לאחר ג' ימים : סעיף ז' שלא לאכול בשר וכו' - עיין ש"ח בשם הב"ר
בנשחית בשר מבושל מסעודה שבת - וכן בתשו' קול אליהו (סי' ה') דבין שנשאר מסעודה
שבת ובין שנשאר מר"ה (במקום שנוכחין היחד בר"ח) שרי ובנחפה בכסף (סי' ג') מחלק
דמה שנשאר משבת אסור ומר"ה שרי דמשל ר"ח עדיין לא ילך עליו שם איסור מעולם
אבל הנשאר משבת ה"ס עליו שם איסור קודם השבת (ע"ד) ולפ"ז לדין בר"ח שחל בשבת
שלא ה"ס עליו שם איסור מותר : שם בשבת זו - עי' בלח"ט ובחיי אדם (כלל קלב) הניח
בז"ע שכתב המ"א בעלמו לעיל (סי' ל') דדברבן אינו נגרר אחר הליבור ע"ש ולענ"ד
הכא שאני דחייב אדם לעזר עמו עס הליבור : בהגה ומותר בחומץ של יין - עי' מ"א
וביאורי הגר"א דכוא משום מנהגא ותליא בלשון בני אדם ולכאורה לפ"ז בערב ח"ב
בסעודה המפסקת דאסור מדינא דגמרא ה' ין לאסור אף בחומץ מיסו בעיקר קושית
המ"א י"ל דכא לא אסרו אלא יין טוב כמ"ש חענית (דף ל') דין חוסם מותר אף
שהוא כשר למזבח ח"כ מכ"ש חומץ אף אם דאין אנו בקיחין ולא מקרי חומץ מ"מ הוא
אסור למזבח כמ"ש ב"ב (דף לו) גבי יין קוסם ע"ש וגרע מחוסם משח"כ ב"י דאסור
אף אם אינו קרב למזבח כמ"ש הרא"ש פ' אין מעמידין בשם הרמב"ן ח"ב אין להחיר
אלא חומץ גמור וא"כ לריך לזה בקיאות : סעיף י' בהגה הש"יכים - עי' בלח"ט ובחיי אדם
(כלל קלב) דאשת הבעל סעודה מותרת אף בסיום מסכת : סעיף יד ולכנס כסותם -
עי' מ"א דכוא משום חינוך משמע הא בל"ז אין צוה איסור כל שאינו דרך שמחה
ועובדא בא לפני במכבשת שקים של מלח על מכירה למלח וחס של פשתן ובמים לבד
בלא נחר ובורית ומוה היתה פרנסתה ואחרתי דיש להקל מר"ח עד השבוע שחל ע"ב"א
או בע"ב"א שחל בשבת ונדחה ד"ל דאין לו דין שבוע שחל ע"ב"א רק שחל בשבת בלינעה
כמ"ש המ"א בבגדי קטנים אבל בשבוע שחל ע"ב"א קשה להקל מיסו באין לה מה לאכול
יש להחיר כמ"ש לעיל (סעי' ז) : שם בשבת שחל וכו' - ובחיי אדם (כלל קלב)
דאשילו למנהגו אין להחמיר בקטנים אלא בשבת זו : בהגה שמלפפין בהם וכו' - ולשון
מהר"י מברונא (סי' יח) דאם א"ל ע"י ח"י מכבסין בעלמן : סעיף טו ושל שבת זו -
עי' ע"ז דבקודם לזה מותר בהספורת וכיכוס ובתשו' שער הזקנים ח"ב בית מלוא (דף
פו) דגם בחל ע"ב"א בשבת ונדחה אין להקל אלא בחער אף דמדינא ליכא איסור לא
פלוג כיון דליכא זמן רב אלא שבוע אחת ע"ש ובע"ד בשם פחד יצחק כח"י שנשאל ג"כ
בחל יום ל' שלו דר' לחודש אב שחל ע"ב"א ביום ש"ק ונדחה ליום א' ובאריך ובסכמת
רבני ישיבתו לא החיר רק להקל בחער : סעיף יז מלומר שהחיינו - עי' בלח"ט ובתשו' חיים
שאל ח"א (סי' כד) דגם בחל י"ז בחמוז בשבת ונדחה ליום א' אין לבקר שהחיינו (ע"ד)
ובתשו' כתב סופר (סי' קו) הכריע לומר בשבת בטעמא דהנה בששם בכ"מ נשמא
ימות ח"ו הדין לזמן מרובה חיישין ולזמן מועט לא חיישין ולחל דכל בין המנרים
הוא

י"א זמן מרובה והוי לן למיחש אבל כיון דיכול לומר בשבת דבין שבת לשבת הוא רק ו' ימים דהוא זמן מועט לא חישיק ע"ש :

סימן תקנב סעיף יב בהגה חין אומרים לדקדק . עי' בחש' בנין עולם (סי' יו) דלא מקרי אבילות דפרסיה דאדרבה דהוא מבוס דנקרא מועד ובכנה שם הניח בל"ע אחס הנוכחים עומר ברבים מדרש חוכה נשבר את לבם דזה ודאי הוי אבילות דפרסיה ע"ש :

סימן תקנז סעיף ב בהגה בערב חז"ל וכו' . כתב בחש' כתב סופר (סי' קא) דבערב עז"א מותר ללמוד עם אחרים בדברים הרעים אף דבע"א גופיה חסור כמ"ס המ"א לקמן (סי' תקנד) ע"ש : שם חס חל בשבת וכו' . עיין מ"א ובחש' חס סופר (סי' קנו) לענין להקטיל קהילות ברבים דדרבן של ישראל בכל שבת דמסיק להחיר קודם חלות עכ"פ לומר ברבים כגון הפטורה וכדומה וכן מוכהין ע"ש :

סימן תקנד סעיף ו חס כל שלשים וכו' . עיין מ"א וס"ח ובחש' שאלת בנימין (דף ה) דזה דברי הוכרין יוסף דהעיקר כהרמב"ן והשו"ע דא"ל להחמיר ובפרט במקום שיש עוד לא היתר כגון שאמר לריבא אני ועב"א שנדחה א"ל להחמיר כלל ע"ש וכן בחש' מהר"מ מרומנובארג אחרונים (סי' טו) הרבה להשיג על סו"י ופסק כהמחבר וסיים דנדורות החלושות הללו ובפרט מי שיש לו חיה מיחוס בתל הגוף חין להחמיר בשום אופן וכך אני מורה ע"ש באריכות : שם חולה וכו' . עי' מ"א לקמן (סי' תקפא) דא"ל החרס ובחש' עולם במחל (סי' פא) חס יכול למצוא בקל ג' הדיעות מחירים לו ואם לא ימצא בקל יש להקל ע"ש ועי' בדגול מרבה ב"ד (סי' ריד) דאם חין דעתו לעקור התענית כל עיקר רק עד שיעבור החולשה א"ל היתר ע"ש ח"ב טוב שלא להחיר דבזה מראה שדעתו לעקור התענית בכלל כנ"ל : סעיף יט בהגה וכן מוכהין . עיין באה"ע וס"ח וכן בחש' כתב סופר (סי' קא) החזיק בדעת הכל"ס וכ"ש כשאשמו חנה מרומית וכן דרכו להחיר ורק כהמחמיר על עצמו חבא עליו ברכה ע"ש ובנשמת אדם (כלל קלה) דה"ס צבא מן הדרך שהוא מזה והכל לפי מה שהוא אדם ע"ש : בעיף בב שלא לעשות חין עושין . עי' מ"א ובחש' ע ובחש' כתב סופר (סי' קב) מי שב סחיר רש"י לחלק דמלאכה שיש בה היסח הדעת מאבילות חסור גם בלילה ושחין בה היסח הדעת מותר בלילה ע"ש . ובחש' שאלת בנימין (סי' ב) דאין הסדל לעז"א חס שנדחה או לא ומע"ז חסר להדיח כלים במולאי שבת וכו' ליל עב"א שנדחה דהוא מלאכה שיש בו שהייה ע"ש באריכות ולי ל"ע דלכאורה לא חמיר עב"א במלאכה מאבילות דמבואר ב"ד (סי' שפ) דסדחת כוסות חין בו משום מלאכה ע"ש :

סימן תקנה סעיף א ובמנחה מניחים ליניח וכו' . עיין בבא"ע בשם מהר"ם גאלאנטי ובחש' בנין עולם (סי' ל) כתב דלא שפיר למעבד הכי דאין לך תלמוד הורה גדול מזה ע"ש ואין דבריו מוכרחין :

סימן תקנו כשרואה הכר וכו' . עי' ע"ז וכן בחש' מהר"י מברונא (סי' עז) שמבדק מחילה על מאורי האש שצריך לטות מאורו לקרות חוכה ועי' מ"ש לעיל (סי' רנח) :

סימן תקנז סעיף ג בהגה לישב על ספסלים מיד אחר וכו' . עי' בחש' נאות דשא (סי' לו) צמי שרואה במדינות אלו להחמיר על עצמו לישב על הארץ עד הערב אינו רשאי חדא דמחזי כיובדא ועוד דאיקרי מועד לענין כל הדברים

סדברים רק כמה שנאמר בו נהוג ע"ש: סעיף ד אין אומרים וכו' . ובענין ברכת כהנים כחז השב"ע שאין אומרים ובח"ד כתב לאומרו וכן כתב בהשו' עולת שמואל (סי' עט) להלכה ולמעשה דיש לאומרו ע"ש: סעיף ה בהגה קצת נחמה וכו' . ולעיל (סי' תקנ"ד) דלר"ד דלג פסוקי נחמה חירן בהשו' כחונת יוסף (סי' ע) דהכא הוא דרך בקשה וחמדה (ע"ד): סעיף ט מנחה . עי' מ"א וס"ח וכן בהשו' משיבת נפש (סי' ז) דעשו מזמן מנחה גדולה שהוא ו' שעות ומחלש ע"ש . וכן בהשו' דברי מנחם (שטיינהרט) (סי' כג) דהסעודה יעשה כלילה אבל הכ"ז והסנדק והמוהל יתפללו מנחה גדולה ויאכלו ולמנוח תחשב ע"ש: סעיף י נהגים שלא לשחוט וכו' . עי' ע"ז ובהשו' כתב סיפור (סי' קב) כרב אחד שאמר לשחוט במוצאי שבת כליל מצי"א שנדחה דיפס הורס דמ"ש הע"ז דראה שבחשטין היינו לאחר חלוט אבל לא קודם חלוט וכלילה ג"כ אסור ע"ש :

הלכות תענית

סימן תקסב סעיף א שלא שקעה עליו חמה . בהשו' כחונת יוסף (סי' כח) המקביל להשענות לאחר עד שיקרא שיר למעלות אשא שהוא שיר קבוע לתפילת ערבית (כמו שנהגין בקצת מקומות) כמ"ש לעיל (סי' רנ"ו) ולמחר שכן לומר שיר למענות ואכל לא מקרי עובר על דברו שאין כוונתו בשיר למענות אלא כוונתו בזמן ש"ל שהוא בתפילת הערב (ונפ"מ שא"ל לפרוע יום אחר) (ע"ד): סעיף ו בתפילת המנחה . עי' בש"ח בן במנחה של שבת וכן כתב בהשו' בנין ליון (סי' לב): סעיף ז בהגה ואז מתפלל וכו' . עי' באה"ט ובהשו' מהר"י מזרנוא (סי' פח) חולק ע"ז דכולכו יומי כחד יומא אריכתא דמיא ואם יאכל למחר נעשה שקרן אחמול למפרע ע"ש כמה חשו מחלוקת בזה: סעיף יב שלח ליביר מכריז וכו' . בהשו' זרע אמת ח"א (סי' פח) בעיר שהכריזו ח"ל בערב ר"ח אלול להשעורות התשובה ואח"כ חשבו שהוא יום יריד ולא יוכלו להקטין בזהכ"ס יכולים לשנותו ליום אחר ובשאר הסכמות הקהל המחירים לעולם בלא פתח ומרעה (ע"ד):

סימן תקסד אבל אם יבן וכו' . עי' באה"ט ובהשו' שאלות שמואל (סי' לט) דלמאן דשינה בתוך הסעודה הוי היסח הדעת ח"כ ה"ס אפילו בלא אכל כלל הוי כהס"ד אך אם התחיל לישן ביום וגמשך עד כלילה וכלילה הוי חיר ולא חיר מותר לאכול ע"ש ומ"מ לדינא ודחי אין להתמיר בלא אכל כלל :

סימן תקסו סעיף ג יש בזהכ"ס עשרה וכו' . וצ"ב דוד (סי' שמ"ה) דאפילו כשיש עשרה מחשבים בזהכ"ס אם אחד מהם כבר הספיל אין לומר עניו (שלמי ליביר ע"ד) וע"ש בסד"ע . ועי' בפמ"צ לעיל (סי' תלב) שנסחפק בזהכ"ל הש"ך שמ"ע בעשרה מחשבים ויאלו מקצתן ולא נשאר מגין בזהכ"ס שמענין אם יאמר הש"ך עניו ברכה צפ"ע בין גואל לרופא כמו בתפילת לעיל (סי' נה): סעיף ו לקרות בתורה מי שלא הסענה . עי' באה"ט ובדברי דוד (סי' מה) דפעם חירע אונס להרב מארי דאחרת בח"ל שלא הסענה ומנהגו לקרות במנחה י"ג מדות טוב לו שיכתבד וישב צדיתו מלבד לזהכ"ס ולא יקראוהו לס"ח ויתפרסם הדבר שלא הסענה . ובהשו' חסד סופר (סי' קנ"ו) מסיק להלכה שהחולס שאכל בעב"א יכול לעלות בתורה אפילו במנחה דיומא קא גרים . וצ"ב דיומא שאינם מחשבים כלל שכולם קצרי ומרעי או בעלי צריח בעב"א שנדחה הכיח בצ"ע אם יקראו ויחל ע"ש :

סימן תקסז סעיף ג בהנהגה ללעוס עלי קמחון וכו' • בחשו' כחונת יוסף (סי' ד) בחולס שאין בו סכנה שזו לו הרופאים לבנוע ב' או ג' גרגרי פילולי בלע"ז מותר לו לבנוע או לשחוח דבר מר בלענה אפילו בד' לומות כיון דהוי דבר שא"ל ברכה (ע"ד) ועי' באה"ע וש"ת לענין טיטון וכן בחשו' בגדי ישע (סי' כ) מתיר דריחא לא הוי כאוכל ושוחה ע"ש :

סימן תקסח סעיף א ושכח ואכל וכו' • עיין ש"ת בשם הנחפה בכסף ובטל אורות (דף ד) דחה ראיותיו דלריך שיפלוט הכל שאם יבלע כ"ש ה"ז אוכל חלי שיעור שאסור מן הסורה ואין לחוש לאיסור ברכה לבעלה שהוא מדרבנן גם בשבט יהודה בליקוטים (דף מה) מסיק דהעיקר דיפלוט ולא יאכל כלום ויאמר בשכמנ"ז וכן הורה למעשה (ע"ד) : סעיף ג יכול לדחות וכו' • ובמחנה אפרים הל' נדרים (סי' טו) דנענין מיד ורופים הם אין לו אינס ובחשו' מכחם לדוד (סי' כב) אך הם הולך עלמנו אומר שבלבו הם שלא לעשותם מיד פשיטא דנאמן במה שבינו לבין קונו (שם) : סעיף ו יחיד שקבל עליו חטאת וכו' • ובחשו' מכחם לדוד (סימן כב) מי שנדר בעת לרא להחטאות סך חטאות ככל חומרי ח"ל החייבות מדיון הגמיר חייב לנהוג בהם חומר ט' באב ואי איתרמי ליה בחד מנייהו עבילת מלוא שרי בחשמיש (שם) ובשם ברכי יוסף שפקפק ע"ז : סעיף ז יום שמת אביו וכו' • עיין מ"א לענין ספק ובחשו' החם סופר (סי' קסא) במסופק אם מת בד' בחדש או ב' אם יש לו עוד אחים במקום אחר היודעים יום היל"ל ויעשו חקקה לנשמת האב יעשה כל החקמות ביום הד' בפגע חמילה ובשני פטור אך אם אין לו אחים יעשה הדלקת כנר בשניהם ובחטאות שקשה לישב שני ימים יש להקל להחטאות רק ביומא קמא ויום שלאחריו יוסיף בלימוד ועבודת ד' שזה עוב מכל הקרבנות וע"ש עיד (סי' קסב) בכבר החטאה כמה שנים ונחה שבה יתענה בראשון וישאל על נדרו ביום שני אך קדים בעלי היל"ל ידחיקו מדחי אל דחי והוא יחוש לעלמו לומר שום מחמור ברבים ויאמר קדים בב' סימנים אך האבלים יתנו לו ע"כ קדים ביום ראשון אם אין באן יח"ל ע"ש : שם יתענה באדר ב' • ועי' ביאורי הגר"א דמעיקר הדין יש להחטאות בשחיתן ועיין בע"ד בשם ח' שמש דקרה ובדברי יוסף (סי' נו) במה בערב ר"ח אלול עוב שיתענה בשנה ראשונה בערב ר"ח אב שהוא תשלום של י"ב חדש ובשנים אחרות יתענה בערב"ח אלול דאיתרע ביה מזליה • ועיין באה"ע מ"ש בשם ספר חסידים במה באדר ראשון ובחשו' החם סופר (סי' יד) דיתענה באדר ולא בשבט ע"ש ועי' בחשו' שאל ומשיב ה"ג (סי' קנז) במה באדר ראשון יתענה במעובר בשחיתן כיון דלאח"כ בשנה פשוטה התענה באדר וחל עליו נדר להחטאות באדר ע"ש ויש לעיין בזה דודאי לא היתה כוונתו להחטאות רק ביח"ל האמיתי והוא אדר הראשון וע"ש עוד (סי' קנז) דאם שכח אי ביום ראשון או שני דים להחזיר בשחיתם ומ"מ ליעול הקדישים מאלה אינו יכול ע"ש : סעיף יא פוגין לו • עי' באה"ע ובחש"כ ח"ב (סי' יא) כתב בליצור שגזרו חטאות ב"פ לשבוע מפני בגשמים וזדמן שהיה עשרה בטבת בא' בשבת אין מטריחין אולם שיתענו ב' ימים רופים אלא חטאת ח' עולה לכאן ולכאן ועיין בהד"ע :

סימן תקסט סעיף א ליצור שמתענין וכו' • ובחש"כ ח"ב (סי' ו) בקבלו ג' חטאות וירדו גשמים בראשון לאחר חלות אין לריבין להחטאות שאר כשני ימים ובשאר לרות הוץ מגשמים לא הכריע אפילו בירדו קודם חלות דכוא מחלוקת ע"ש ועיין בב"י :

סימן תקע סעיף א יחיד שקיבל עליו וכו' • ובחשו' פני אהרן (סי' כא) מי שקבל

אורח פתחי תשובה היים כב

שקבל עליו להחטאות למחר ולמחר בבכ"ז ראה שלא נפלו ע"פ ונחידע לו שסוף ל"ג בעומר שפיר דמי שילך חלל הכס ויהירנו בחרטה שאם היה יודע שלמחר ל"ג לא היה מקבל להחטאות וישרע יום אחר (ע"ד) :

סימן תקעא סעיף ב ת"ח חינו רבאי וכו' . עיין מ"א מ"ש בשם הב"ח ושל"ס ובתשו' זרע חמת ח"א (ס'י) פט) השיג על השל"ס ואמר לח"ח להכרזות בחטאות וסיגופים היכא דלא מלי ללעורי נפשיה והקשה עוד על כמה מחברים וספרי מוסר בעני"ז וכן בפחד יצחק (אות ת) בכת"י דאין לסמוך על כנס לסגף עלמו (ע"ד) :

סימן תקעה סעיף א י"ז במרחשון וכו' . בנתי יודוס ח"ב (ס'י) ל) בחל י"ז ביום ב' זה היה מעשה ומחלוקת בזה בין חכמי ירושלים וחכמי חכרון חי עד ועד בכלל או לא ובכרעות מים הכריע להחיל להחטאות בחטות יום יום ב' (ע"ד) : סעיף יא התחילו לירד קודם חלות וכו' . ובתשו' החביב ח"ב (ס'י) לג) בהתחילו לירד קודם חלות חלל שבתות לא ירדו עדיין כ"כ כשיעור רק אחד חלית דעמו נטע דמ"מ לא ישלימו כיון, דהתחילו קודם חלות ולא הספיקו בחלות (שם) :

סימן תקעז סעיף ב סוף החפלה וכו' . ובע"ד בשם תשו' כת"י ר' יהואל עראביט (ס'י) נג) לענין להחפלה חפלה נעילה בימים בגזרו עליהם להחטאות לילה ויום הכל הולך אחד המנהג ואם אין שם מנהג יבולים ג"כ להחפלה :

סימן תקפ סעיף ב ב' באדר וכו' . עי' באה"ט ובתשו' הגורם באהליך דיתענה באדר ב' ע"ש ובשאלת יעב"ץ (ס'י) קז) בשם אביו חכ"ל לקובעו בשני וכו' הכריע דשני הדיעות יש להם על מה שיסמכו וסוגיא דעלמא להחטאות בראשון ע"ש :

הלכות ראש השנה

סימן תקפא סעיף א לקים באשמורת לומר סליחות . מעשה בבכ"ז שחיו עמנו בעת סליחות בעל ברית וסנדק ובשחיניע לתהנות ראו להפסיק אח העם והללתי בחלון ורחיתי שהוא אחר עמוד הבשר ועדיין רחוק לכן החמה ואמרתי בחפזי דים לומר תחנון כיון דלכתחילה מלכות עם הגה"ח כח"ש בגמרא מגילה ובי"ד (ס'י) רסב) ח"כ עדיין לא הגיע זמן מלכות וכו' לקמן (סעיף ג) בערב ר"ה שאין נושלין על פניהם ובסליחות נושלים ואעפ"כ הדבר בשיקול אללי כיון דמה"ח הגיע זמנה מעמוד הבשר רק מדרבנן צריך להמתין עד הן כדפירש"י במגילה (דף כ) ויש לי עוד הרקורי דברים ואין להאריך בזה : שם סליחות ותחנונים . ומהר"ל מפרשג בשם נתיבות עולם נתיב עבודה (פ' יב) מיהן לומר פיוע מכניסי רחמים שאין לנו עם המלאכים כלום כ"א ד' שומע קול תפלה ובתשו' שמש נדקה (ס'י) ג) וכו' מביא מלבן רש"י בסופה דחייד צריך שיביעו מלאכי השרת . הרי דאין בזה חשש איסור ובתשו' חתם סופר (ס'י) קסו) דשומן מלאכי רחמים וסליחה י"ג מרות האמורות בחגיגה אנו אומרים עם הליבור ודילוגו עלי' אהבה אך מכניסי רחמים דרכי להאריך בגפילת אפים עד שהגיע ש"ל לשומר ישראל ע"ש . ובתשו' מהר"י מזרונא (ס'י) ערב) מה שחזי אומרים מכניסי רחמים ומלאכי רחמים דאין לחוש כלל שאין זה דרך המלעי רק דרך בגלות שהוא בוש בדבר לקרב אל המלך : בהנהגה ש"ל היותר הגון וכו' . ובתשו' עולת שמואל (ס'י) פו) דים להחפלה מי שמתפלל בביתו ודיוקן כלעיל (ס'י) תקעט) ועי' באה"ט

וה"ח לענין חבל ובחשו' עולת שמואל שם דאם האכל כבר מוחזק בחפלה ואינו רואה
למהיל חין להתקועט עבור זה ואין לחפוף ממנו כמלוה ע"ש ובע"ד אשר בשותא
דינקא בנו (סי' מג) כשיצ להחיר וגם בשער המלך (דף ב) מכסים להחיר: שם גם
ביבא נבוי. עי' ש"ת ובאשדות הפסגה (סי' ב) בעיר שיש גם ש"ך קצוע והעבירוהו
משום ש"ל אחר גדול ממנו בחורה שהוא אלמון הש"ך הקצוע קודם בימים מוראים כיון
שהוא נבוי ובשנית י"ט (סי' יו"א וי"ב) בזה"ל גדול בחורה וחמידות וקולו ערב והוא
אלמון חינו נדחה מפני נבוי שאין בו מעלות אחרות (ע"ד): סעיף ב ערב ר"ה. עיין
מ"א מה שהקשה מרים (סי' תקעה) ולע"ד הכא לא שייך יוהרא כיון שנהגו שכולם
מהענין כמ"ש בחשו' שבות יעקב ח"ב (סי' מה) לענין חיקון שלש משמרות דברבים
המתחשפים לכ"ז חבד יוהרא רק ביחידים מבח"כ החס דרך אחד רואה לעשות עלמו
כת"ח: בהגה חין לריבין להשלים. עי' גאב"ט ובשאלת יעב"ץ ח"ב (סי' קמו) דאין
נפ"מ חי קודם מנחה חו לאחר מנחה רק לאחר חלות יאכל בכל שעה שיראה ולא יתפלל
ענו ודלא כהמונים שהתחשפים ומתפללים מנחה ואומרים ענו. ומי שנהג להשלים
עד הלילה אם קבל להשלים ישלים ואם לא קבל רק שטעה שסבר שהדין כן ח"ל החרה
רק משום היות עוב אל ת"ר: שם ואין קורין ויחל אפילו וכו'. עי' בחשו' דברי דוד
(סי' מט) דהיינו אפילו חותן במהענין וקורין ויחל בכל ערב ראש חדש ושבתים עמו
בחשו' מים רבים (סי' נ) ע"ש:

סימן תקפב סעיף א שהוא מסופק וכו'. עי' ש"ת ובחשו' מהר"ם מרענארג
אחרונים (סי' עז) הניח בל"ע דאפשר דיכול לומר ל' פעמים עם
הבם ולא מקרי לבעול כיון שצוה להחרגל כדלעיל (סי' רעו) בחיניקות שמלמדין
אותם הנכרים ועוין אחריהם חמן ולא מקרי לבעול ע"ש ועי' מ"ש לעיל (סי' קיד)
בבם שאלות יעב"ץ כה"ג: שם בהמלך הקדוש. עי' בחשו' גליא מסכת בחלק ח"א
(סי' ח) דבר"ס ויום כפור במסופק ח"ל לחזור דבשבת וי"ט אינו ראוה להתפלל מספק
ומזד מה שהוא רגיל לא שייך כהא כיון שאומר נוסח חדש ובכן הן פחדך וכן כתב בחיי
אדם (כלל כח) בר"ס ויכ"פ אם יודע שאמר ובכן הן ח"ל לחזור דמסתמא אמר כשיגרא
דלישניה עוד כתב הח"א בבס הג' ר"א פאסוול דבליל ר"ס אינו חוזר לפי שאין מקדשין
החודש בלילה כמו בר"ח והשיג עליו בחשו' מים חיים (סי' כב) דנעלם ממנו דברי רבינו
יונה דר"ס דינו כשאר י"ט דחוזר ע"ש: סעיף ב ותוך כדי דיבור וכו': עי' ש"ת בבס
מטה יכודה ולפמ"ש הפמ"ג לעיל (סי' חפז) בלא אמר מקדש ישראל והומנים אף אם
התחיל ראה כל שלא אמר ד' מלות שהוא שיעור כד"ד ילא ע"ש ח"כ ה"נ ילא ונראה
דאף שבדין דשם הנחתו בל"ע מ"מ הכא יש להקל עפי כיון דאיכא מ"ד בגמרא דיוצאין
בהאל הקדוש: סעיף ה זכרנו. בחשו' מטה יוסף ח"א (סי' ג) חין למועט לעיר ח'
שנהגו לומר צוהה זכרנו להיים חיות אל חי שיש רהויות לזה מפוסקים ומקובלים
(ע"ד): סעיף ג בשבת בינתיים וכו'. עי' ש"ת ובחשו' דברי דוד (סי' נה) פסק ג"כ
דאינו חוזר: כעוף ה בהגה והומנים וכו'. עי' (ש"ת ס"ק ד) ובחיי אדם (כלל כח)
אם כעה וסיים בח"י מקדש וכו'. ולא אמר מתוך על כל הארץ דא"ל לחזור ובמוסף
באומר פסוקי מלכות ל"ע ונ"ל דא"ל לחזור וע"ש כה"ה:

סימן תקפד סעיף א בהגה ומאריכים בשניות וכו'. כתב בחשו' בית יעקב
(סי' עז) כשהחזן מאריך בניגונים בימים מוראים מותר להפסיק
באמירת תהלים ולענות אחר כך עם הקבל ע"ש. ועי' בחשו' בנין ליון (סי' לו) ללמד
זכות דמה שנהגו לומר בר"ס וי"כ בשעת כוללת ס"ח ג' פעמים י"ג מדות ואני חפתי
והא

והא' הקורא שמע שמע ב"פ מבטקין אותו דז' ח'טו אלא בדרך חתנה ובקשה אכל לא בקורא בחור' וס"ג מדות ע"כ הוא בקורא בחור' דאלו דרך חתנה יחא' חסוד לאומרו בר"ס ע"ש ולולא דמסתפינא ליכנס בענינים העומדים ברומו של עולם הייתי אומר דב"ג מדות לא שייך כלל הכשר דב' רשויות כמו בשמע דהענין שהיו הומרים אחד פועל טוב ואחד רע וכי"ב מהבליהם וס"ג מדות גופיה הוא סחירה לדבריהם דבו נכלל כל המדות והנהגות העולם והכל ביחיד כידוע ליודעי חן : סעיף ב' בא' קריין ה' מוס' פקד וכו' . בחשו' חסם סופר (סי' קסט) בעובדא בטעם הקירא וגמר עם הרביעי כל פרשתא דיומא ולום המורה לקרות עם החמישי ג' פסוקים מפ' עקידה שלאחרים ולמדן ה' פקפק על זה שהי' לו לדלג ולקרות ג' פסוקים מה שכבר קראו להרביעי . והבי' דאלו בעלמא וחי' שכבר גמרו סדר היום טוב לדלג ממנו סיקרא מה שאינו שייך לסדר היום אכל הכא פ' עקידה שייך גם ליום ראשון וא"ל לדלג ואי' הוינא חסם הייתי מלום שלא לומר קדים עד אחר שקראו בס"ת שנים ויהי' המפער טולה למנין הקוראים ע"ש ומ"ש לעיל סי' קל"ה :

סימן תקפה סעיף ב' קודם שיהקט יצרך וכו' . בחשו' פרי הארץ (סי' ע) מי שבה בבסכנ"ס לאחר שגמר החוקע ברכת השופר ובמע ל' תקיעות דמיושב יכול לבדק אחר כן אפילו להפסקים דכל מלוא שלא בדרך קידם עשיתן אינו מבדק אחר עשיתן מ"מ בין דאכתי ים לפניו תקיעות דמעומד שהם עיקר אינם ברכה ש"ל וכו' מלולב דמבדק אח"כ משום הניעמט שאין עיקר ע"ש באדמו"ר . ולכאורה יש לחלק דחסם עדיין לולבו בידו משא"כ הכא שאין עושה עזה כלום : שם יצרך לשמוע וכו' . בחשו' בנין עולם (סי' לא) חס' נעלו השופר באמצע התקיעות והביאו שיפר אחר חס' לריך לבדק שנית ומסיק דבאמצע התקיעות ח"ל לבדק אכל בין ברכה לחילת התקיעה לריך לבדק ע"ש : בהנה' ואין חילוק וכו' . עיין באש"ע ובחשו' עולת שמואל (סי' פב) בחוקע לרבים שהולך לחקוע לחולה דאי אפשר לו להשתטות עד אחר התקיעות דבסכנ"ל ואף חס' החולה יצרך לעלמו איכא ספיקא דהינא דלמ"ד מלות ח"ל כיונה כבר ילא בתקיעות להחולה וסודר דמיעב שיאכל החולה קודם שמיטת התקיעות וישמע התקיעות אחר יליאחס מבסכנ"ס וע"ש עוד (סי' פג ופז) מזה : סעיף ג' התקיעות האחרונים בשעת ברכה . בחשו' בחינת יוסף (סי' כד) דבסודרבו להביא חוקע שכבר ילא ידי חובתו אין לו לחזור ולבדק חט"פ שלא היה שם כשבירך הראשון ואם רוצה לבדק מוחין בידו (ע"ד) :

סימן תקפו סעיף א' בשל חיל וכו' . עי' ע"ז ובחשו' עולת שמואל (סי' פז) דיש לחס' לשיטת הרמב"ם דבעינן של חיל דווקא ע"ש ובחשו' פני יוסעב (סי' ל) שישב שיטת הרמב"ם מכל הקוסיות שהקשו עליו : בהנה' מזהמה עמאה . עי' במ"א ובחשו' נב"י מה"ת (סי' ז) השיג על במ"א דלא ילפינן כל החור' מתפילין מהא דאיתא בסוכה (דף כג) גבי דופן סוכה דכשר בפיל קשור ע"ש ולע"ד לאו ראייה היא דעיקר הסוכה היא הסכך ולא הדפנית דאין פוסל בה חף דבר הפוסל בכל המלות כמו דרך גדילתן ועי' מ"ש לקמן (סי' חל"ל) : סעיף ה' וי"א אפילו בכל שהוא . ובא"ר בשם המע"ט דכ"ס נפנס ככ"ס ש"ס בו חסרון ובחי' אדם (כלל קלט) דווקא נסדק דהולך ומסוף אכל בנפנס כבר ככ"ס וכן הסכים הא"ר דנפנס דינו כניקב ע"ש : סעיף ו' שיעור תקיעה וכו' . כתב בחשו' בנין לין (סי' לג) מי שלא מלא שופר אלא בפחות מכשיעור טפה או שנסדק ונשתתיר פחות מכשיעור יכול לבדק עליו דמדאורייתא אין לו שיעור והא' דשיעור טפה הוא מדרבנן שלא יאמר להור' ידו הוא חוקע

חוקק כמ"ס הרא"ש וכו' דלא כמ"ס החוס' סוכה (דף ז') דהוא הלכה למ"מ ע"ש ולדעתו אין בידו לחלוק על החוס' מדקדוק לשון הרא"ש ואדרבה נראה לכאורה דלר"ך שיעור מה"מ מהא דאמרין ר"ס (דף כח) בשו"ע של עיר הנדחת לא ילא מ"ס דלשריפה קאי וכחותי מיכחא שיעוריה ע"ש. וזוה לא שייך הטעם מפני מראית העין שלא יאמרו דהא באמת חזין השיעור. ועוד נראה מהא דאמרין בס' (דף כו) דקצן של פרה פסול דשופר אחד אמר רחמנא ולא שנים ושלשה שופרות והא דפרה כיון דקאי גילדי גילדי מחזי כשנים ושלשה שופרות. ולכאורה משמע הטעם דנגילדי אחת ליכא שיעורא ובסכרה ל"ל כן לפמ"ס החוס' בס' (דף כו) ד"ס ליפסו בהא דכוסיק עליה כל שהוא פסול דהתם כשאין בין הכל אלא שיעור שופר ע"ש. וה"כ לא גרע גילדי גילדי מהכוסיק דאין חזיק בהם יש שיעור שופר בלא כהוספה. ועי' בעורי אבן (דף כו) ד"ס אס קול חילון דנ"ל כן להלכה מיהו שיטה הפוסקים לא כן ועכ"פ לדעתו נכון לחקוק בלא צרכה:

סימן תקפח סעיף א זמן תקיעת שופר וכו'. עיין ש"ת וע"ד בשם כמה אחרונים שהחזיקו במנהג:

סימן תקפח סעיף א כל שאינו מחוייב וכו'. כתב ה"ד דאפשר שלא יחטו לאכל לחקיע ובמ"ס (סי' תקפח) ובחשו' עולת שמואל (סי' פה) מסכים עמו ודוקא היפא שהחוקק מוחל ברצון הטוב ואיכא דעדיף מיניה אכל אי ליכא דעדיף מיניה או שאינו רוצה למהול והוא מוחזק בתקיעות לא יכניס למחלוקת עבור זה ושם (סי' פו) הביא שתקע בעלמנו כשהיה אכל שאמרו לו דליכא דעדיף והסכימו עמו כל גדולי העיר ע"ש. ובע"ד בשם פחד יצחק (ערך חוקק) איש רע מעללים המתנשא לומר אני אחקק יש למהות בידו שלא יתקע עד שזכו מדרביו הרעים: סעיף ב וקטן וכו'. בחשו' שאל ומשיב ח"ג (סי' קעז) ביום א' דר"ס שהחוקק לא עלר כח בתקיעה שעל סדר הכרבות ותקע קטן שהגיע ל"ג שנים ולא ידעו אס הביא סימנים דיולאין בו כיון דתקיעות דאורייתא כבר ילאו בתקיעות דמיושב ובדרבנן סמכין אחזקה שהביא ש"ס ע"ש:

סימן תקצא סעיף א תפלה מוסף ט' ברכות. בס' פחד יצחק (ערך מוסף) בלאחד שהתפלל מוסף וכשהגיע לזה שאינו כ"ך אחר הרגל לשונו ואמר ראה ומודים ושים שלום ומסיק דיחזור לראש ודלא כמקלח שנסתפקו בזה (ע"ד): סעיף ד בהנהגה ובחורתך כהוב לומר. בחשו' הכביז ח"ב (סי' מה) דאין לומר אחר שמע ישראל וכו' צריך בס' כבוד מלוי (ע"ד):

סימן תקצב סעיף ב יחיד אינו מפסיק וכו'. עי' ש"ת בשם הבר"י וכן בחשו' קול אליהו (סי' לה) דאין לו לחקוע דהוי הפסקה (ע"ד): סעיף ג בין צרכה לתקיעות וכו'. עי' באה"ט ובחשו' עולת שמואל (סי' פח) על התחנות שאמרים בין התקיעות עוב שלא לאומרים כיון דמספקא לן בתרועה דאורייתא ואס באמת תרועה דאורייתא שברים לחוד או תרועה לחוד ח"ב התחנה שבין תשר"ת לתש"ח כיו' הפסק בין הברכה לתקיעה ע"ש:

סימן תקצה שחי עיירות באתח וכו'. בחשו' עולת שמואל (סי' פז) דכן כדין אס באתח חוקק כגון אך המתפללים בס' הינס כדין ובאתח מתפללים כגונים והחוקק אינו כגון ילך למקום שהחוקק מומחה וכשר דהחוקק מוליאו ידי חובתו משא"כ בתפלה אינו מוליאו כ"א האינו בקי ע"ש:

סימן תקצז סעיף ג המהנהג וכו'. עי' באה"ט דאסור לו לנשל ולעיל (סי' תקצח) כתבתי

נחצתי שמעתי מזנוגא מחיר : שם שני סימנים כל ימיו . עי' ש"ח ונחשו' חסם סופר (סי' קסח) כהגיע לימי זקנה ויש לו כחצי עינים שהחיר לו שיבאל על נדרו ומשום סכנת החלום יקבל עליו בלוחו סיום להחטאות ב' ימים בחול כנגדו ויהיה נחשב הקבלה כאלו החטאה ביומו ע"ס : בהנה למיחב הענית וכו' . עיין באה"ט דמשמע דאפילו בשבת מותר להחטאות ועי' באורי הגר"א דעיקר דאסור להחטאות ונחשו' עולת שמואל (סי' נ) שהעלה דנשבת ודאי אסור להחטאות וכן (סי' לא) בשם הגאון ר' בללאל ר"צ דהלכה כהאומרים דאפילו מזה לאכול ע"ס :

סימן תר סעיף ג בהנה אפילו אם חל . עי' באה"ט בשם ס"ז ונחשו' מכהם לדוד (סי' יז) מסכים להענין ואף אם הגיע להם השופר בין השמשות יתקנו בלא צרכה וצמור וקליעם דחה סברת ס"ז ובהד"ט מחזיק כס"ז ע"ס :

סימן תרג לריך ליכר . עי' באה"ט בשם הסל"ה והמ"א ובמ"א לעיל (סי' רפ) ובהגהת הרש"ש שבת (דף יג) מ"ס בזה : בהנה לחפש ולפשפש במעשיו וכו' . עי' באה"ט מעיני חסובה ונחשו' פנים מאירות (סי' פס) בלוחו יום שאירע בו המעשה יקבעהו יום בניה לו ולדורות להחטאות אותו היום ולומר בו וידוי והחטאים וכו' ג כחצ צהשו' חסם סופר (סי' קע"ג) דיקבע לו או יום שעבר בו או יום שנתן אל לבו לשב אל ד' כמו י"כ וע"ס (כ"י קע"ה) שיעור חסובה בזה על ארמית וע"ס (סי' קע"ז) בענין הנחלפה וגבירתה רחם לבפוך לחוך פיה יי"ג לרפואה ונדהה ידה ללוחות פועריה"ל ונשרפה הנערס שחין כאן חיוז גלות הואיל דנחטאונס לרפואה אף להצריכה קצת כפרס הואיל שאירע מכשול על ידה ע"ס וע"ס בפמ"א הנ"ל בעובדא שחיה אחר הפליעה במוח שני ימים וכרופאים עשו לו רעיה וחמ"כ מת דים להקל קצת ולחלות דהרעיה הזיק לו לקרב מיתתו ונחשו' שמנת בנימין (דף מז ומח) בנפלה תרדמה על האשה עד שלא ידעה כלל שלקחה החיטוק לערסה מלדד להקל קצת דדמי לאונס ולהקל בהחטובה ע"ס : שם וספק עבירה לריך יוחר וכו' . ולכאורה דבספק ובשוגג שעבר עליו יום הכפורים לאחר המעשה א"ל עוד חסובה דקיי"ל כריתות (פ"ו) חייבי אשמות תלוין שעבר עליהם יו"כ פטורין ול"ע בזה :

הלכות יום הכפורים

סימן תרד סעיף א מזה לאכל בערב יכ"פ . נחשו' ר' עקיבא איגר (סי' נח) נסחפק אם נשים חייבות לאכול בעי"כ דאפשר דכן פטורות ככל מ"ע שהזמן גרמא או לא כיון דקרא מפיק לה בלשון נחשעה לחודש בערב ולומר כאלו החטאה השיעי ועשירי ממילא כל שמחוייב בחטאת עשירי מחוייב לקיים ועניתם וכו' . עוד שם בחולת שכל הוכל מוזהב לו לא יאכל . ועי' נחשו' נכדו כחצ סופר (סי' קיב) דפשיט ספיקו דגם נשים חייבות לאכול בעי"כ דזיל בחר טעמא בלא זיק להם החטאת למחר וכן משמע להדיא במהרי"ל . עוד נסחפק שם הכ"ס מי שא"ל לו להחטאות ביה"כ ע"פ לוי כרופאים כגון בחולי נופל שזמנו בא ביה"כ וכדומה אם מחוייב לאכול בערב יו"כ וספיק דלא מלאו לבו להקל בפרט כשקל לו לאכול ואין מצער לו אכל באשה כה"ג יש להקל לפי ה"ט דכל עיקר שאנו מחייבין לאשה הוא מבוש שצריכה להחטאות למחר ע"ס : בהנה ואסור להחטאות . נחשו' כחצ סופר (סי' קיד) נסחפק במי שהיה אונס ולא יכול לאכול ערב יכ"פ עד שהגיע הוס' יכ"פ אי דחי מלוח עשה דאכילת ערב

ערב יכ"פ לאיסור חוס' יכ"פ דהוא קל ומסיק לכול פחות מכוונת ביותר מכדי
 אכילה פרס ע"ש ואנכי לא הבינתי דאי חוס' יכ"פ דאורייתא ח"כ על אוחה עת
 דחוס' ודאי לא חישב הכחוש למ"ע ולא שייך לומר דדחי: שם אפילו תענית חלוס.
 עי' מ"א בשם מהר"ל ולע"ד ראי' לזה דהנה שם בגמרא דפסחים קודם
 לזה נבי מחלוקת דר"א ור"י אי צעין בי"ט לכס קאמר הכל מודים בעצרת דצעין
 לכס וכו' והכל מודים בפסחא דצעין לכס וכו' מר דריה דרבינא וכו' ולכאורה קשה
 מדוע לא קחשיב גם כך דערב יכ"פ דצעין לכס ונראה דבאמת בערב יכ"פ לא היו
 טעמא מבוס לכס ועונג ובאורח איתא חטא חטא נפשותיהם דביה"כ לריבין לענות כגוף
 ובערב יכ"פ לריבין לענות הנפש דגם הנפש לריך כפרה וסנה הא דמוחר להחטאות
 ת"ח בשבת וי"ט הוא מסיים כיון דנפשו עגומה עליו כ"ל התענית לעונג ולפ"ז בערב
 יכ"פ דהמלוך דאכילה לא מבוס דלעונג נחיה ה"כ חסור גם בת"ח חף דה"ל לעונג
 ומנחתו סברא זו באשל אברהם אבל לא הביא ראיות כנ"ל: שם תענית חלוס. עיין
 באה"ט בשם הט"ז וכן מסיק בחסדי דוד ח"כ (סי' ט) דהיום כפור עולה לו וא"ל
 להחטאות אחר יכ"פ (ע"ד):

סימן תרו סעיף א עד שיפייסנו. עי' ברמב"ם הל' חסוכה (פ"א) דאף שחזירו
 מוחל לו לריך ויודיו וחרטה ושם (פ"ב) דגם בגזל ממון חף שמחזיר לו
 הממון לריך פיוס והיינו מבוס לערו כמ"ס בגמרא ב"ק (דף לב) ובתשו' שאילת שמאל
 (סי' מ"א) נסתפק בסוגיא ממון דלא ידע כגזל ולא היה לו לער אי לריך פיוס ע"ש
 ולע"ד זולת לער הם שבה בידו ממון חזירו לריך פיוס דאיתא בירושלמי (ב"מ פ"ה)
 המבטל כיסו של חזירו יס לו עליו חרעומות ע"ש: סעיף ג בהגה ושיקף הוידיו וכו'.
 עי' בתשו' אורח לנדיק (סי' ד) שלריך להזכיר אנא ד' וגם לריך להזכיר בפירוש שלא
 ישוב לעשות החטא וכן בכל הוידוים וכן לריך לעמוד ביודוים כל ימות השנה ודלא
 כשכנה"ג דכלל השנה ח"ל לעמוד ע"ש: סעיף ד בהגה דיוס כפור מבטל שבעה. עיין
 באה"ט וט"ח וכן בתשו' שמש לדקה (סי' י) דהאובלים סעודה המפסקת לא ע"ג קרקע
 יס להם על מה שיסמכו ובה"ט דכן נהגו לאכיל ע"ג ספסל:

סימן תרו סעיף ב לפרט החטא וכו'. עי' באה"ט ובתשובת חתם סופר
 (סי' קעב) לענין איזה תענית עולה במקום שהיה לפניו מלקות:

סימן תרה סעיף ב שאובלות ושוחות עד שחשבה וכו'. ובקובץ על הרמב"ם (פ"א)
 נסתפק אם אובלת מיד במילאי יוס כפור אי מחין מיהו מביא שם בשם
 האש"ז שלא נאמרו דברים הללו אלא לדורותם אבל דבור הוס שמקילין לכמה דברים
 ראוי לעשות סייג לחורה אפילו בדרבנן. ובתשו' כתב סופר (סי' נו) מביא ג"כ כך
 דשיטה מקובלת בשם הריטב"א ומסיים ע"ז שאין דברים כאלו לדין אלא מה שציניו
 רואות לפי הזמן והמקום: בהגה אבל ביחיד חייב וכו'. עיין בתשו' בנין עולם (סי'
 נב) הספרש בזה דפסח רבים לא ישמעו לו ופסח יחיד ישמע לו אבל אם יודע
 בודאי שלא ישמע לו פטור מלהוכיח כלל ע"ש: סעיף ד בהגה דברים המחממים.
 עי' בגמרא ביומא. ולכאורה לא יאכל ג"כ חמרים דאמרין כהובות (דף י') חמרים
 משחקן ופירש"י מחממין ע"ש אבל בגמרא לא חשיב ליה:

סימן תריא סעיף א ואין חיוב כרת אלא וכו'. עי' באה"ט ועט"ז וכן נוטה
 בקול אליהו (סי' לו ולע"ד דכולהו חסור מדאורייתא (ע"ד) ועיין מ"ס
 בשמו לקמן (סי' חריג): סעיף ב כל מלאכה וכו'. כתב הש"א (סי' עג) שאיסור
 שביחה בהמה ועבד אינו נוהג ביה"כ לפי דאית ליה דאיתו נוהג בי"ט לעיל (סי' רמו)
 אבל

אבל איסור דמחמיר הוי בכלל אזהרות מלאכה הנאסר ביהכ"פ שהרי מלאכה זו האדם צעמו גורם לה שחשפה וס"ל בהמה זו כנרון ביד החולב בו ע"ש :

סימן תריב סעיף א כוהנת וכו' . עיין מ"ש לקמן (סי' תריח) : סעיף ו שאינם ראויים לאכילה וכו' . כתב הטור בשם אבי העזרי דאשילו איסור ליכא וכו' דהרמב"ם חולק ע"ש ובחשו' בגנת הרים (סי' עה) דחולה שאין בו סכנה אסור בדברים שאין ראויין לאכילה דאף דקיי"ל דמרפאין בחיבורי הנאה דדבריהם מכל מקום באכילה אסור דכיון דחוליניהו אחשביניהו ע"ש ופשוט דלחולה שיש בו סכנה מוטב להאכילו לאוכלין שאין ראויין מלהאכילו דברים הראויין פחות מכשיעור דפחות משיעור הוא מס"ח . ובחשו' בנין ליון (סי' לה) חקר באכל בשבד חי דהוי שלא כדרך הנחתן חי חייב הו לא דאיתא פסחים (דף כד) אבל חלב חי פטור . חולם שיטת הב"ח (סי' עו) דבאוכלין הראויין לאכילה חייב ביהכ"פ אפילו שלא כדרך הנחתן מוכח מסוק שם בבנין ליון במי שחזו בולמוס אם יש להכיר בסכנה ממנו ע"י אכילה בשבד חי ובדומה שאסור להאכילו דבר שחייבין עליו כרת ע"ש . ועיין בחשו' עולת שמיאל (סי' נב) דלדעתו דבאוכלין הראויין חייב אפילו שלא כדכ"נ ולפ"ז אין להחמיר לחולה להאכילו שלא כדכ"נ דאין נפ"מ בזה ע"ש . ועי' בחשו' כתב סופר (סי' קיא) דמתקן דשלא כדכ"נ פטור ודוקא שלא מתבטל באכילה זו אבל אם נכנס חלה שאינו איכל המאכל דמנהג בני אדם לאוכלו הו שתיקן דברים שאין ראויים לאכילה עד שהחייב נכנס ממנו חייב ולזאת חולה שיש בו סכנה כדכ"נ ליה לאכול שלא כדרך הנחתו אסור לו לאכול כדרך הנחתו וכן חולה שאין בו סכנה אם לרץ אוכלים שא"ר לאכילה הו לאכול שלא כדכ"נ לרפואה למכתו מותר ודלא כהש"ח הג"ל ואם אפשר בחלי שיעור שלא כדכ"נ אסור לאכול שיעור שלם שלא כדכ"נ ע"ש : בהגה בשמים . עי' באה"ט ובחיי אדם (כלל קמ"ד) דיש שמריחים בלח ברכה ועושין איסור ועוד יש שעושין קשר בפחלילע ושושפין עליו שפירעו"ז ומולידין ריח והוא אסור משום מלאכה ע"ש : סעיף ה פחות מרביעית . עי' פר"ח וס"ח ובחשו' עולת שמיאל (סי' נב) דאין להחמיר ואין לזוז מפסק השו"ע דהוא צריך פורתא מרביעית ע"ש : סעיף י בהגה מותר ליגע וכו' . עי' באה"ט ובחשו' קול אליהו (סי' נז) דהיכא יחיד אין לו ליגע (ע"ד) :

סימן תריג סעיף א מותר לרחוץ בים על אצרות (דף לא) נסתפק חי מותר לרחוץ בחמין שהחמין מערב יוכ"פ כמו ב"ט דמבואר לעיל (סי' תקיא) שמוחר הו דיני כבשת שאסור משום שמה יאמרו שהחמין היום (ע"ד) : סעיף ג ואם רוצה להסתפל וכו' . ובחשו' ובבבב (סי' ג) דנכון ליזכר אם אפשר שלא יסיה דעתו בין תפלה לתפלה אחרת כדי שלא יטעך ליטול ידיו ועיין מ"ש בשמו בש"ח לעיל (סי' תקד) : בהגה כהן העולה לדוכן וכו' . בחשו' קול אליהו אסור לכסניס לרחוץ ידיהם במי וורדים (ע"ד) ועי' מ"ש לעיל (סי' תריח) : סעיף י כלה כל ל' יום וכו' . כתב בחיי אדם (כלל קמ"ד) שזה היה צימיהם שלא היו צבכ"נ כל היום והחירו . שלא תתנגס על בעלם אבל בזמן הזה שאינו רואה אותה כל היום לא שמעתי שמוכרין להחיר :

סימן תריד סעיף ב אסור לנעול וכו' . עי' באה"ט לעיל (סי' תקד) לענין ברכה בעשה לי כל זרבי וכן בחש"ב ח"ב (סי' קפז) וקול אליהו (סי' מ) דיש לזכר כיון שמוחר לנעול מעל של בגד ובשמי ליצור שיש לזכר אף שהולך יחף לגמרי וזאת החסידים הנוהגים בכל מילי עפ"י הסוד (ע"ד) :

סימן

סימן תרמו סעיף ב' ידאג כל השנה וכו' . עי' תשו' כחב סופר (סי' קי) מ"ט בזה :

סימן תרמז סעיף א' אפילו בידים שרי . עי' מ"א ס"ק ב' ובתשו' זכרון יוסף (סי' ו) דאפילו לקמן שיכול ליטול בעלמנו ולא מקרי ספי להו איסורא בידים אלא התירא כיון דאינו מונח על החתיכה שם איסור בעלמנו אלא אקרקפתא דגברא מונח וכיון דמוחר לאכול לא מקרי איסור : סעיף ב' וכן י"ג ויוס אחד וכו' . בתשו' תתס סופר (סי' קעב) בגולד ביים הכפורים ונעשה בר מלוא ביה"כ חייב בעינוי מה"ת בעינוי של יום אבל בתוספת כניסת היום אינו חייב מה"ת דאפילו אם הביא או שתי שערות שומא נינהו ואם נעשה בר מלוא במולאי יכ"פ דבעינוי של יום ודאי פטור מתוספת יציאתו ג"כ פטור דכל שפטור מהעיקר פטור מתוספת ע"ש :

סימן תריז סעיף ד' אין מוין אוחס מעת לעת . ובתשו' בנין ליון דהמקיל בספק נפשות לחשוב הו' ימים מעל"ע לא הפסיד והזכרתיו לעיל (סי' של) :

סימן תריח סעיף ז' כשני שלישי בילה . עי' בתשו' כחב סופר (סי' קיז) שהסכים לדברי אביו הח"ס דבעינן ככותבת במעיו ואין בין החתיכים מלמרחק אבל בשחיה דמלא לוגמין מביא בשם אביו בעלמנו דחליא בהנחת גרונו ע"ש : סעיף ח' ואם אמדודו וכו' . עי' בתשו' בנין ליון (סי' לד) דבכל אכילה ואכילה אף אם אכל פעם אחת יותר משיעור חייב ברת על השנים אם די לו בפחות משיעור והוא יאכל כשיעור לכן לריך לשער בכל אכילה ואכילה אם די לו בפחות וקשה מאוד לשער קן ולריך לזה זריחות ובקילות ע"ש : סעיף ט' הקל תחילה . בתשו' בנין עולם (סי' יט) נסתפק אם יש כאן ספק באיסור וחלי שיעור איסור באיסור ודאי איזה חמור יותר ומסיק דחלי שיעור חמור יותר דעכ"פ אסרו הכחוב מתורת ודאי עוד שם בחלי שיעור של איסור תורה מספק ושיעור שלם של דרבנן חליא במחלוקת אי ספק דאורייתא מה"ת לחומרא או דרבנן ע"ש ועי' מ"ט עוד לעיל (סי' תריב) :

סימן תריט סעיף ג' אם חל בשבת וכו' . עי' באה"ט בשם כנה"ג ובתשו' מהר"מ מרומנובארג אחרונים (סי' יח) לענין ברכת שהינינו ומזמור שיר ליום השבת איזה מהם מוקדם שהאר"ך ומסיק דשהיינו קודם דכוא חובה ומקודם יותר מהמזמור של שבת דכוא רק מנהג בעלמא ע"ש :

סימן תרכא סעיף א' מולאין וכו' . כחב בתשו' ר' עקיבא איגר (סי' כד) בחולה שהרופא לוח לו לאכול ביה"כ וקראו אותו לתורה שיכול לעלות כי הקריאה ביה"כ מחמת קדושת היום כמו בשאר ימי וא"כ אף מי שאינו מחננה יכול לעלות אך במנחה נסתפק אם קריאת התורה במנחה הוי משום תענית אלא דבשאר תענית קוראים ויחל וביה"כ קוראים ב' עריות וא"כ מי שאינו מחננה אינו יכול לעלות או דגם קריאה זו מחמת קדושת היום לקרות גם במנחה כמו בשבת ויכול גם אינו מחננה לעלות והניח בל"ע ולכאורה ראינו דמפטירין בלביא דכוא משום תענית דבשבת במנחה מיוחד במגילה (דף כה) דאין מפטירין ולשיטת רש"י בשבת (דף כד) להפטיר בשבת במנחה ובתלמוד י"ל דמ"מ ביה"כ לא בעיל אבל לר"ת שם שהיו קורין בכחובים מוכה שפיר דהא אנו קורין ביה"כ במנחה בנביא וע"כ דכוא משום תענית . מ"כ בל"ז הבאתי לעיל (סי' תקסו) דגם בכל תענית יכול לעלות אינו מחננה : שם חל בשבת קורין שבעה . עי' ש"ה שאין מוסיפין . ועי' תתס סופר (סי' קע וקטא) שהאר"ך בזה : סעיף ד' סדר עבודה וכו' . עי' מ"א ובתשו' יכין ובועז ח"ב סי'

סימן תרכב (סי' תכ) בשם הריב"ש והרשב"א בענין ברוך שם וכו' להפסיק בין ברוך לשם ע"ש :
 סעיף ב והגלישי מפעיר - בחשו' שדס כהרץ ח"ג (סי' כס) דבמנהג
 יס"כ ים לומר קדים אחר קריאת החורס קודם שיפטירו שכן מוכח
 לישנא דהרמב"ם כל' תפילה (ע"ד) ואין מוכיח כן :

סימן תרכג סעיף ב קודם שקיעת החמה . ע"י ש"ח בשם סג"י ונחשו' כתב
 מופר (סי' קטו) דהמכניח יסחר ע"פ דעה א' דלעיל (סי' שז) להסיר
 שבות דכ"ו ב"ס"ג שיהא מלוס דיומא אבל ב"ס"כ שחל בשבת דלאו מלוס דשבת יהא
 אף להס על מי להסען ונשם אביו הס"ס כתב ג"כ ללמוד זכות להדליק ע"י א"י
 דכ"כ"פ דאין עשה אלא לא תעשה אפשר דלכ"ע אפי' מלוס ודמי שבות דאמירס ומ"מ
 בחל בשבת לרץ למחמ ע"ש :

הלכות סוכה

סימן תרכה בסוכות חשבו זכו' - בחשו' ר' עקיבא חיגר (סי' ט) במי שאין בידו
 לקנות מזוה וס"כ מהזס קודם לסוכה וכן מזוה קודם ללולב וכן
 תפילין קודם לסיכה ולולב ע"ש :

סימן תרכו סעיף ג בהנהגתו של ביום סוכ שרי וכו' - ע"י בחשו' בחד ילחק
 (סי' יג) בנפל סוכתו ב"ע ואין לו סוכה אחרת מותר לומר לח"י
 לבנותו ב"ע דבנין ב"ע הוא דרבנן וס"ל שבות דשבות במקום מלוס אכן אם לרץ
 לקנות מלוס לבנין חסור מלוס מחתך דכוי דאורייתא ע"ש באריכות :

סימן תרכה סעיף א סוכה שתחת סוכה וכו' - י"ש להסחפק כשכשני סוכים כס
 לא על כל הסוכה רק כד' אמות הסמוך לדופן חי אמריק כס
 דוק עקומה כנסך פסול לקמן (סי' תרלג) :

סימן תרכז סעיף י ונמך עליהם לסיכך וכו' - להאורס ים לעיין סא כיון
 שקודם שנמך ועשה מעשה לסיכך היו מקבלין עומאס ח"כ אף
 אחר שנמך לא עדיף משכרי בליס שמצוהר לעיל וסעי' ג) דפסולס - ואף דהתס בכליס
 וסגא בידוח ואוכלין מ"מ לא מלאתי גילוי לדן זה לחלק בין בליס לאוכלין - ואולי
 י"ל דשאי סכא כיון דנמך לסיכך ואיגלי מלחא למפרע דמחשבתו לאכילס סיחס
 בטיפות וכאילו לא סיחס מטולס רחוי לקבל עומאס וא"כ ה"ה בכליס כגון במחללס
 סדין ק' ול"ע כוס : סעיף יט וסא סיכא בחוך ד' לסך - ונא"ר וכדבר שחמחס
 מרובס מליחס ליכא למיחס ונחיי אדם (כלל קמס) דלך אף מדקדין בחליית
 ממורות הסלויס :

סימן תרל סעיף א כשרים לדפנות - נסחפקתי בעליס גזוליס חי כשר לדפנות
 ולא דמי לדבר הסקבל עומאס דאין פסולו נוכג אלא בסוכה
 ופיך הסוכה ס"א הסך אבל בגול דפסול בכל סמאס י"ל דגס הדפנות בכלל - אולם
 להאורס לפת"ס בסמוך דא"ז להעמיד דרך גדילתן אף דז קפדין בכל סמאס כמ"ס
 סכ"ה חס כן כ"ה בגול וכן גרסא ממשמעות כלשון בגמרא (דף לא) דקאמר גול
 עליס וסיך וכו' משמע דלא קפדין אלא חסך וכן משמע לקמן (סי' תרלז) וסא
 דקפדין אגול קרקע אף דלא עדיפי מדפנות י"ל דסא ג"כ מחמת הסך דהסך
 נסמך על הקרקע וס"ג ודאי אף בדפנות פסול ואפילו למאן דמכשיר במעמיד כדבר
 הסקבל עומאס מ"מ בגול גרע דאין לו רשות להניח הסך על קרקע גזולה וסא
 דמכשירין ין

דמכשרין הכא בדפנות גזולים היינו שאין הסבך נסמך עליהם ול"ע בזה : בהגה וא"ל
 להעמיד דרך גדילתן . ע"י בטור דיש מדקדקין דוקא דרך גדילתן וא"ל כיון דכשרין בכל
 דבר . וכנ"ל כתב : ע"ס דמדקדקין דדרג"ד בעין בכל המלות ע"ס ולע"ד כוונת הטור
 דלא ש"ך להקפיד דבעין דרך גדילתן אלא במקום דהקפידה חזרה דבעין דוקא גדולי
 קרקע אבל בדפנות דלא בעין גדולי קרקע לא בעין ג"כ דרך גדילתן וע"י כנ"ל
 דנכחשק גם בסבך . ולע"ד י"ל דלא מלינו דבעין דרג"ד אלא במקום דפרט הכחוש
 מין פרטי כמו בלולב דילפיק ממשכן דפרט הכחוש ג"כ עלי בעים שומדים אבל במין
 כללי כמו כהא בכל גדולי קרקע לא קפדין אדרג"ד ועוד יש לחלק בכמה גווי ואין
 לבארין : בעיף מ' חינו מכוין ממש רק שהיא וכו' . ויש לחקור אם היא גם הלוי שהיא
 גבוה מהארץ יותר מג' טפחים ונמוכה מהגג יותר מג"ט וגם אינה מכוון נגד הכנ
 בפחות מג' ויש להסיק ג' דפנות הן מהדופן הזאת ההלוי והינה לריכה להדופן
 הזאת הפסולה רק אי ינמא גוד הסיק עד לנגד הסבך כדי שיתכל אח"כ לימר לבד
 להשלים לשיעור הכשר סוכה דהיינו לבצעה טפחים דהא ללבוד לא בעין שם מחילה
 דהא גם בסבך ובקורה אמרינן לבוד וכדפירש"י סוכה (דף ד) גבי פחות מעשרה דלא
 אמרינן דופן עקומה דאין עליה שם מחילה אבל לבוד אמרינן ע"ס ובודאי דגם במחילה
 הלוי סמגיע לסבך אמרינן ג"כ לבוד וי"ל דה"ל גם בחינו מגיע ע"י גוד הסיק או
 ד"ל דבמחילה הלוי שהיא פסולה לא אמרינן כלל גוד הסיק ובזה י"ל קובעת הע"ז
 לקמן (ס' תרלז) ובכת"י הארכתי :

סימן תרל"ב כע"ף א באלמנע בד' טפחים . כתב בחשו' פנים מלידות (ס' סא)
 על אותן שעי"ן על הסבך גג עם לירים באלמנע ודיא מכוונת נגד

הסבך בארכו וברחבו וכשפ"חין אותה עומדת למעלה מהסבך באלמנע הסוכה כדופן
 דיש לפקפק דהא אמרינן (דף יד) בנכרים שיש בהן ד' הפכן על לדין פסולה דנעשו
 כשפודין של מחנות וכיינו כבים בהן ד' אף דשוכבין על לדין הן הפסין כמבך ד'
 ברחבו ע"ס ולדעתי בהנך פקפק על זה שהוא נגד הסבך וגם הפסוקים לא באזכורו
 דכיון שאין במבך רוחבן ד' למע יפסל ומע שהביא מההיא דסוכה לאו ראייה היא כלל
 דהתם מיירי בסוכה מלמלמח בגווי דמיירי ברישא דאינה מחזקת ראשו ורובו וכו' .
 ואח"כ קאי כך דנתן עליה נכר ד' טפחים אע"פ שלא הכריס אלא ג' וכו' ומוקי לה
 בהפכן על לדין ע"ס . ובסוכה קמנא הא פסול בג' ואדרבה קבא לפי' הפמ"א דמס
 בגבוה ד' הוי כאלו חופס במבך ד' א"כ אפילו בפחות מג' ליפסל : שם דאמרינן דופן
 עקומה וכו' . ע"י מ"א ובאלמנע וכתב בחשו' ר' עקיבא איגר (ס' יב) דאין כוונת הר"ן
 בפשוטו דאין הסוכה מהכשרה ע"י ב' הלכות יחד לבוד ודופן עקומה אלא דכוונת
 הר"ן היבא דא"ל לדון על אחד אלא מכה איך דהיינו באין דפנות מגיעות לסבך
 דג"ס נדון דע"ק כיון דיש כאן חויר אח"כ תדין תהלה גוד הסיק ומגיעות לסבך ואזי
 ש"ך לדון דע"ק וכו' לא אמרינן אבל אם כל א' וא' ש"ך לדון לפנמו אמרינן ביה כמס
 הלכות . ולפ"ז יביא הכלכה להר"ן אם פחות מד' אמות כבך פסול מלד הדופן
 ואח"כ ב' טפחים חויר לדין דיש לבוד באלמנע וש"ך לדון ביה דכזו דופן עקומה ולבוד
 אף דהכשר הכוכה הוי רק ע"י שניהם מ"מ מהני אבל בסיפוף ללד הדופן ב"ע חויר
 ואח"כ פחות מד' סבך פסול דה"ל להתחיל לדון דע"ק רק אחר בדנת דין לבוד דהוי
 כסחוס וכו' גא אמרינן ע"ס ועיין מ"ס לעיל (ס' תרלז) :

סימן תרל"ג כע"ף ג מיעטה בכרים וכו' . ונראה דה"ל בנכוס עשרה ומיעטה
 בכרים אינו פסולה . ובחנן תליא בביעלו ולא ביעלו . ונראה בכל

הסימן

לש' אי מיעטה לאחר שנתן הסכך לא מקרי תעשה ולא מן העשוי דכשר כמו בחטט
בגדים : סעיף ט וכו' יורדן לחוך עשרה וכו' . ע"י ט"ז ונסתפקתי אם הוי"ס חלוין
בסו'ן אי נקרא דירס סרוחה ומסתברא אם לריך הסו'ן להלות הנוי עליהם לא מקרי
דירס סרוחה : סעיף י וחקק בה להשלימה לעשרה . נסתפקתי אם החקק גופה עמוק
עשרה ורחוק מכותל ג' טעמים מה דינו לעיל (בסעי' ז) גבי אונשנא לא מהני גבוה
עשרה ולא הוי מחילות הניכרות אבל הכא בחקק אפשר דמקרי מחילות ניכרות ול"ע
בזה מדוע לא הזכירו בגמרא :

סימן תרל"ז סעיף ג בהגה וכן בקרקע שהיא של רבים . ע"י באה"ט ובחשו'
שואל ומשיב (סי' קכד) ומש"ס דכוי כסוכת השוחפין לכלל אחד יש
להם חלק ברס"ר ומבואר (סעי' ב) דיו'אין בשל שוחפות ע"ס חילס לפמ"ס בש"ת דשוחפין
דקפדי סדדי פסול ואילו למאן דמכשיר סתם טעמא דשם נהרנו שיל"ז שניהם משא"כ
הכא נפל הדיור בבירה . וע"ס (סי' קכח) ברחוב שלפני הבית דד' אחות שלפני הבית
הם שלו ולא מקרי רס"ר ובפרט שיש להם דאקאצטנט משר העיר שרשית להם לעשות
עירובין וסוכות בודאי אין חשש פקשוק בדבר : בשו"ע דמי' ע"ס בלכד . בחשוכה
שמן המור (סי' ב) אם נפלה סוכת הגזון בחול המועד וענן בעל העלים את עליו
והלה עונן שרופה להקים ולפרוע דמיו או העלים אחד סתם דהדין עם הגזון ואילו
אם לא עמדו בדין דעתו נטעם דכיון דרינא הכי דאין לו חלא דמי' ע"ס אין ח' מהם
יכול לענן בדישוק (ע"ד) : בהגה ראו'ן בנה סוכה בקרקע שמעון וכו' . ע"י מ"א
ובחשו' שאלת שמואל (סי' מח) כתב לדינא גם כשננה מדעת בעל הקרקע כשתקף
וסול'או מאכתי קנה הסיכה מטעם קנין חצר וס"ל סיכה גזולה ואינו יולא והוא ע"פ
מ"ס המהר"ט סוכה בקל"ח ומה"מ צמי שהשאל לחצירו מקום בחצירו להניח שם חפץ
ואח"כ הקנה לו החפץ לבעל הקרקע קנה לו חצירו וכן הכא קנה לו חצירו בחצור גזל
ע"ס . ולדעת'אין הכידון דומה לראיה לפ"מ שהביא לענין אם התפקיד מקנה הפקדון
להפקד דהרשות היא של הנופקד מפני ג' טענות ח' שהמפקיד לא זכה בחצר הנופקד
בקנין . ועוד שלא יחד לו מקום . ועוד כיון שנתן לו הפקדון במהנה חצרו ומתנתו
באין כאחד ע"ס וזה לא שייך הכא דכיון שנהגה הסוכה ה"ס חזקה וקנה לו השואל
הקרקע וגם יחד לו מקום וגם סכנה גזלו וחצרו באין כאחד לא שייך הכא דכיון
דבעל הסוכה אינו ניתן לו הקרקע בחצרה חלא הבעל הקרקע טעל בע"כ קרקע
הקנייה לבעל הסוכה על השבועה ימים וכיון דקרקע אינה נגזלת ממילא בחצרה ג"כ
דינא כשואל בחצרה . וע"י עוד בחשו' שאל ומשיב ח"ג (סי' רג) דל"ס והנה :

סימן תרל"ח סעיף א כל שמונה סימנים וכו' . בע"ד הל' לילית (סי' ב) הביא
מחלוקת חכמים אם מותר לסחור סוכתו בא' מימי חול המועד
לאחר סיבה שחזים ובשכנר יש לו לקיים מצות סיכה באופן אחד ונחלקו בזה בני ה"סינים
ומסיק לאסור דאיכא בינוי מצוה להסתירה ע"ס : סעיף ב בהגה חלס אחרונא בסוכה
לנוי וכו' . בחשו' חתם סופר (סי' קפד) באחד שחלס אחרונא ואח"כ צו"ע בא אחד
מאנשי הכפר שלא מלא אחרונא לקנות וקרוי לודאי שבחול המועד יתבטל מצותו לילב
והציר ליעלו בחש"מ שמוחר בטלעול רק בהנאה אסור ומצות לאו להנות ניתנו וכיון
שמוחר ללאת בו ממילא מותר לבעל האחרונא ליעיל מעותיו ע"ס :

סימן תרל"ט סעיף א בגין קדירות וכו' . ע"י ש"ת בשם הס"ר וכן הוא בחשו'
לב שלמה (סי' ו) ע"ס באריכות שיש שרנו לסחור והלק עליהם :
סעיף

סעיף ב ומוחר לשחוח וכו' . ע' באה"ט ובחשו' עולה שמואל (ס' לו) דשחית קאפס
או באקאלאד"י פטור ואפילו להפוסקים דבשחית קצת חייב סייעו בחותן שקובעין
לשתיים אחר האכילה דרך שמחה וריעות אבל לא בשחיית קאפס ובאקאלאד"י ע"ש :
בהנה חיס ואשחוח וכו' . ע' באה"ט (ס"ק ד) בשם בע"ז ובניה דוד (ס' תמר) אסר
לשמש וכדברי . הש"ך על התורה פ' אזור ואף לדעת הרמ"א דמתיר הוא דוקא כשיש
סדינין בסוכה בחופן שלא יבגס אור כלבנה בסוכה (ע"ד) ובגשמת אדם (כלל קמז)
אם חל ליל טבילה בסוכות אם מנעור ודאי פטור ואם אינו מנעור הניח בל"ע דאפשר
כיון שיש עליו חוב סוכה אין כאן מלוא עונה ע"ש : סעיף ג בהנה ולא יאכל ביום
מחלואו וכו' . ע' חשו' כתב סופר (ס' קיח) שהאריך בזה : סעיף ז בהנה וכל
הפטור וכו' . ובחשו' עולה שמואל (ס' נח) דאם הסכל הוא דוקא במקום שיש בו ד
איסור כמו במנעור דהוי חילול י"ע ואפילו בחיל המועד חייב לכבדו אבל אם אינו
מנעור רשאי להחזיר כמו ר"ג שהחמיר על עצמו בדלי של מים ושכ נ ואמר העולם
לסוכה ע"ש : סעיף ח בשעת אכילה וכו' . ע' מ"א שגסחפק בסולך לסוכה חזירו
ויש שרואים לומר עוד לצד הפסק ההלכה חילוק בין שלו לכל חזירו ולע"ד רח"ס דאין
חילוק בסוכה (דף מז) גבי ר"ס וכו' איקלעי בסוכה בשמיני ספק שביעי ברוכי לא
מזכיר ופריך ודלמא ס"ל כיון שגריך ב"ע ראשון שיש אינו מזכיר ומשני גמירי דמאשר
אחו ע"ש משמע דאי לאו מאפר אחו לא לריך לברוכי אף דסיכה אחת היא ויש
לדחות . וע' באה"ט במשנה ובחיי אדם (כלל קמז) דס"ה כשיצא יליא נמורה לאחד
האכילה וחזר ונכנס ולא יאכל עד הערב וקודם האכילה יצטרך עוד הפעם ללחץ לריך
לברך לב"ע :

סימן תרמ סעיף ד בהנה ואין לריך לילך לסוכה חזירו וכו' . ובחיי אדם (כלל
קמז) דבלי ראשון חייב לילך ובח"ר כתב דלא יצרך שם אם לא
שאינו מנעור בזה והח"א שם חלק דבמנעור כזה יכול אדם לחייב את עצמו ולעשות
בשמחה ולברך ואינו דומה לירדו נשמים דמן השמים טבטיא אבל לא בלער דגופו
ע"ש ולבאורם לש"ז דאם אינו נקרא מנעור ה"ה לריך להיות חייב גם בשאר ימים :
סעיף ו חתן והשוכנין וכו' . ע' ש"ת ובהד"ע בשם חופת חנים דעכשיו נהגו לסמוך
על דין שושבינין כל הקרואים בגם שאינם שושבינין ממש ובפרט כשאין לחתן סוכה
בביתו רק המתחסדים עם קיום נמשכין את עצמן מליך לסעודת חתן אם אינם יכולים
לאכל בסיכה ולריכין להחזיר להחזיר או ללוא להשמש שלא יקראו עם הקרואים ע"ש
שגסחפק בזה אם הוא עובר מה שאינו נכנס מסעודת מלוא כיון שכוונתו למלוא :
סעיף ז שלוחי מלוא וכו' . ע' בחשו' כתב סופר (ס' קיט) דדוקא כשיצא טלס לה'
ואין בה כהא לעצמו אבל בסולך בשכר וציקרו של השליח להנחתו מחכין לא נפטור
ע"י זה מחלוא סוכה ע"ש :

סימן תרמז סעיף א ואין מפסיקין בו וכו' . כתב הח"י אדם (כלל קמז) שאם
בבואו לו ללוב באמצע הלל מותר להפסיק בין הפרקים דהיינו בין
מזמור למזמור לברך :

הלכות לולב

סימן תרמב סעיף ג אפילו נחלק קנה וכו' . ע"ן באה"ט בשם בע"ז . ובח"ר
בסוכה במשנה ד"ה נקטס בסה"ד מבואר להדיא דפסול בכ"ש ובחיי
אדם

אדם (כלל קמח) דרואי להחמיר אס אפשר וע"ש בנ"א : סעיף ה לולב שיצבו וכו' - ע"י מ"ש לקמן (ס' חרנד) לענין כבש במים מעל"ע : סעיף ו נקטס וכו' - ע"י באשל חברהם בשם חש' בית דוד באכלו עכברים מעט העלים והביא גם בע"ד ושכסותא דיעקא שלו (ס' קמח) בשאל באיה לולבים שבראשי העלים העליונים יש בהם בקין ארוך קלח ודק מאוד הם נקטעו מקצתם או כולם כל הקוצים הללו והעלים נשחרו שלמים והשיב דאין כאן בית מחוש כלל ע"ש :

סימן תרמו סעיף ב בהגה ומיוס ראשון ואילך וכו' - ע"י ע"ז ובחשו' כתב סיפר (ס' קמח) שהאריך בדין פרטי הענינים דדיוחי אלל מלי"א : סעיף ג הדם שיטע - ע"י באה"ט בשם הפמ"ל לענין גל חוסיק ובחיי אדם (כלל קמט) שמהני תנאי שיאמר אם הוא הדם אלל בו ואם לאו יח' כאכן ולא אין כאן כל חוסיק : סעיף ה ולעיוכזא וכו' - ע"י בחיי אדם (כלל קמט) דקן הדק אס לא ה' גידולו ממטה למטה ג' בקן אחד אלל שלמטה הוא גידולו ב' או חרי אחד ואח"כ יולא ג' ג' אס הוא רוב שיעור של הדם כשר וע"ש בנ"א :

סימן תרמח סעיף ב וי"א דגס בנקב מפוגש בעיני חסרון וכו' - ע"י בתשכנות יעקב וס' קמח) שהביא ראיה לדיעה זו : בהגה שאין טעור וכשבר קיים - ע"י באה"ט ובחשו' שואל ומשיב (ס' קלח) בסייה נקב קטן ודק מאוד בחיך הפיעמא דכוי ספק ספיקא שחא אין כאן חסרון ובמא הלכה כהראב"ד והניח בנ"ע אס לבדק ע"ש : סעיף ה בהגה לפסול בנסדק רובו - ע"י מ"א ובגשמת אדם (כלל קג) הביא בשם הריטב"א ד"ש מחמירין אפילו ברובו מזד אחד ודברי הרמ"א קיימין ודלל כהב"ח והמ"א ע"ש : סעיף ז כעל דדו וכו' - ע"י באה"ט וש"ח ובחשו' שואל ומשיב (ס' קלח) בחוס"מ שניטל השושנתא דסייט העץ שראש הפיעמא עליו דסחיר לחצרו ע"י מחט וכי"כ באינו ניכר דכמה אחרונים נמלאו בלא שושנתא ע"ש : סעיף יב פוסל חזויה וכו' - ע"י באה"ט ובחשו' משיבת נפש (ס' יג) ד"ס בענין חלק על החזי"ע ופוסל באצטעוה אחת רק אס נראה לכל אדם לעין בלא הסתכלות ע"ש : סעיף בא אלל ח"כ חוזר וכו' - ע"י באה"ט ומ"א ובחשו' משכנות יעקב (ס' קכו) העלה כדעת הב"ח דפסול דירוק הוא משום הדד ויש להחמיר לחזור אחר אחרוב שכולו מראה געל או דומה לגעל דלא בעינן כשעור ממש ע"ש : סעיף בב פחות מבצילה פסול - ע"י בחשו' חס סופר (ס' קפח) שרי כצילה שבזמניו שאף שהצליים נחקטו כפי מה שהעיד הל"ח (בפ' ערבי פסחים) כי הכל לפי הזמן אס הצליים נשחטו גם גידיל האחרונים נשחטו ע"ש - וע"י ש"ת בשם הב"ר ובגשמת אדם (כלל קג) נסתפק גם בימי המצ אס לנטמק ועמד על פחות משיעור ומ"מ בח"א כתב בפשיטיית דפסול :

סימן תרמט סעיף א כל ארבעה המינים - בחיי אדם (כלל קנא) נס"פק אס גדלו בעליץ שאינו נקיב וע"ש בנ"א : שם אלל לאחרים כשר - בחשו' עולת שמואל (ס' ק) באחד שקנה אחרוב ע"מ ליתן לו הדמים מיד ולא שילם עבור האחרוב כל עיקר ונתן הנזן האחרוב לחבירו במתנה ע"מ להחזיר דהנזן לא יאל דבדעתי מעיקרא שלא לפרוע חשיב נזן גמור אך כשי יאל י"ח דמתנה ע"מ להחזיר מקרי שיעי רשות ואס אח"כ נתן לו חבירו האחרוב בחזרה גם הנזן בעלמו יאל כיון דאפסק שיעי רשית ע"ש וע"י מ"ש לקמן (סעי' ה) : בהגה אלל יקלנני בעליו - כל דהיינו בסמך אלל גידוע שסוף של גול לא מהני קליפת הצעלים כיון דפסק הדמים בחיבור דמשתע בנ"מ (דף עג) גבי רבינא יחיב זוזי לבני אקרא דשניותא וכו' - ח"ל הא ארעא לאו דידעו ופירש"י והיין שאני לוקח מהם גול היא בידי פ"ש חף דהם בלרום וכו'

והיו שני מעשה ו"ל כיון דפסק דמים במחבר ה"ל גזל ול"ע כזו : סעיף ב בחנה והמודר
הנאה וכו' . עי' חש' דברי מנחם (שטיינהרט) (ס' פז) : סעיף ד מותר לטול משם
וכו' . עי' באה"ט לענין אחרוג המורכב ובחשו' חתם סופר (ס' קפג) דדי בשני סימנים
ולפ"ז באחרוגים שיש להם ס' שבחין דהיינו העוקן שקוע ובליטות הדבס ה"ל ב'
סימנים ושוב אין לנו לחוש שמא ימצא הסימנים הפנימים היפוך מה דהוא סימן אחד
ובחון שני סימנים ע"ש חולס לפמ"ש באה"ט בשם הע"ש עוד ס' בגרעין שזקוף לאורך
א"כ גם בפנים שני סימנים ולריך לחיש וע"ש עוד (ס' רז) כי אלו הסימנים לאו
דאורייתא ודין של אחרוגים כדן עוף עסיר דנאכל במסירת וע"כ אותן הבאים מעניווע
שמצורת בידנו מאבותינו דכשרים אין לריך לשום ס' ע"ש ובחשו' מהר"מ מרענונבארג
אחרונים (ס' יט) לענין האחרונים קארעפירער שילא עליהם שם שהם מורכבים שמאד
הרבה להקל ראשילו ודאי מורכב כשר בדיעבד ובספק יש להכשיר והניח בל"ע ע"ש
ובחשו' שבות יעקב (ס' לו) לענין הדסים המורכבים ג"כ אין יוצאין בהם ועי' בחשו'
פנים מאירות (ס' ע) ובע"ד בשם חש' מעיל דקדק (ס' נ) שהחליט להסיר ע"פ
חש' הרמ"א דמכשיר ראשילו הדסים המורכבים בוראי דלא הקפידה תורה רק על עבות
ונשותא דינוקא שלו (ס' קיג) שיש לנו להחזיק במנהג פשוט שבאחרונים דקורפו שאין
מביאין אותן ראשילו ע"י ישראל אלא ע"י חיתם אחת מהמ"ץ שנעיר המעיד עליהם ע"ש
שהארץ שלא ליקח מארתי ופדתי עובדי אורח . ובשם חש' פני אריה (ס' מ"ג) העלה
כדעת הלבוש לפס"ל אף שהרכיבו ח"י או מי שאינו בר חובא אף שמוותרים באכילה
אסורים לגבות דאמא"ס שבעד בו עבירה : סעיף ה אבל בשאר ימים וכו' . ויש פוסקין
וכו' . כתב בחשו' בנין ליון (ס') בעל מחנה על מנהג להחזיר ולא החזיר יוצא בשאר
ימים דלא בעינן לכם רק מים מזה המזה הבאה בעבירה וזה כחש' החס' דלא חשבינן
מהב"ע רק אם מחמת העבירה באה המזה שיוצא זה וזה דוקא בסתם גזל אבל בכה"ג
שקבלי במחנה ולא החזירו לא שייך שעי' בגזל נעשה המזה שהרי אם לא הי' גזנו
והחזירו ג"כ הי' יוצא בו שהרי קבלו במחנה ע"ש ואנכי מסתפקינא בזה דהא באמת
לריבין לעמוד על הלקוחה הראשונה דכיון שלא החזיר איגלאי מלתא למפרע דהלקוחה
הראשונה באיסורא אחי לידים וגמלא המזה באה ע"י לקיחת אסיר ונ"ל דתליא במה
היתה דעתו בעשה שקבלה אם באותו שעה העצה חזירו ולא היתה דעתו להחזירו
דיו כגזל ממנו דה"ל מזה הב"ע אבל אם באמת היתה דעתו להחזיר רק שחזר אח"כ
ולא החזיר נמצא דהלקוחה היתה בסיחור אפשר דיוצא בה . שוב ראיתי ג"כ בחשו' כתב
סופר (ס' קכו) בהשאל לו והוא נעלו ממנו ודעתו היה שלא להחזיר והחזיק בד' מינים
בחזוק יד דמסיק דאינו יוצא כיון שהוא מחזיק בחזוק גזילה אבל בנתן לו במחנה ע"מ
להחזיר ולא הסגה כדניו החנאי שלא בפניו דהחנאי בעל והעצמה קיים וכיוצא בו
דקדק גיף האחרון ויכול לקיים המזה בתחלה בסיחור ורק אחר הקנין עושה עבירה
שאינו מחזירו ליכא משום מזה הב"ע ונ"ל להלכה דיוצא גם ביום ראשון ומ"מ למעשה
אין לסמוך ע"ז בראשון אלא ביום שני דרבנן ודעת המחבר דיוצאין גם בגזל ע"ש :
שם אסיר באכילה וכו' . בחשו' בנין עילס (ס' לג) האריך באחרוג שהגיע תחת
המעט שרוח רעה שורה עליו כת"ש בי"ד (ס' קעז) אי ראוי ללמד בו ומסיק אם לא
מצא אחרוג אחר ודאי ד"ס ליעלו ולענין ברכה הניח בל"ע ע"ש ועי' מ"א באחרוג
של ערלה בח"ל ובחשו' בית יסודס ח"ב (ס' ל) השיג על המ"א דלא מבעיא דאיהו לא
נפיק ביה בין ביום א' ובין בשאר ימים אלא ראשילו לתת לחבירו שאינו יודע שהוא של
ערלה ג"כ לא (ע"ד) ובשם קהלת יעקב (דף פ) באחרוג של ערלה וכיוצא שאינו ראוי
באכילה

באכילה שנחטב באתרוג כשר ואינו ניכר דפשו ספיקו להחמיר • ובתשו' חקרי לב (סי' לו) דחה קצת ראיותיו ומ"מ מסכים לאיסור : סעיף ו בשעת הדחק וכו' • ובתשו' פני יהושע (סי' ג) לולב שאלו ודכוותיה דבשאר הימים כשר בשעת הדחק גם ביום א' כשר אבל יבש וכיוצא דפכול גמור הוא חף בשעת הדחק פכול (ט"ד) ועי' מ"ש בחיבורי שם ישראל על משניות ברכות (פ"ב) ובחיי אדם (כלל קמח) דלא מקרי שעה ד' אלא כ' אין בכל העיר ד' מינים כשרים אבל אם יש לאחד ד' כשרים לא הוי שעה ד' ויברך על של חבירו ויעשה כנענועים בשלי ע"ש בשם הא"ר בשם המבי"ט ומ"מ ביבש ואינו יבש גמור ויש לחבירו לא אבל לא לח גמור לכהילה יכול שלו ואם שלו אינו לח גמור אבל לא יבש ושל חבירו לח גמור לכהילה יברך על של חבירו וכדיעבד יחזור ויעיל בלא ברכה אבל אם שלו היה יבש גמור ושל חבירו לח גמור אפילו בדיעבד חוזר ומברך על של חבירו ואם שלו כשר לכו"ע אלא שאינו מסודר כמו של חבירו אעפ"כ יכול שלו עכ"ל :

סימן תרנ סעיף א שיעור וכו' • בתשו' בית דוד (סי' תנג) לולב הקצר בשיעור מלומד אינו יכול להאריכו ע"י חיבור בדבר אחר שלא יבואו לטעות בלולב שאין בו שיעור ובליקוט עדות ביעקב (סי' קח) מתיר כמו באוזב דחקן פ' י"ב דפרה דמספקו בחוט :

סימן תרנא סעיף א שיעור כל אחד וכו' • עי' בתשו' חתם סופר (סי' קפב) בזהב"ג שלא היה אלא אתרוג אחד וז"ה הרב ביום הבטי שיקח הש"ץ עבור כולם דבשאר הימים לא צעיק שיבא לקיחה ביד כל אחד וחלק עליו דצעיק גם בשאר הימים ע"ש : שם בקשר גמיר • בתשו' אגורה באהליך (דף יב) מביא בשם בית דוד שחמה על מהגה העולם שלא לעשות קשר אלא עושין מן עלי לולב כמין בית יד ותוחזין בו וחלק עליו שם ומתיר דג"ז נקרא קשר ע"ש : שם וג' הדסים • עי' ש"ת בשם הכנה"ג ולקמן (ס"ק כג) ובט"ד העיר עוד דאיכא לאסתפוקי דלמא השתא הוא דאחרת לבתר דנפיק ו"ח : בהגה לקשור ההדס • כתב בצעל העיטור הל' זל"ת (שער א) ומסתברא לן מזה להקדים (ליטול להקשירה) לולב להדס והדס לערבה כסדר הכתוב ואם לא הקדים יאל"ש בשער החדש : סעיף ח והליבור מנענעין וכו' • כתב בחיי אדם (כלל קמז) כשהיחיד מתפלל לא ינענע אלא בכודו ולא ביאמר נא ע"ש : סעיף ט שלא נהפוך • וכן בתשו' זקן אהרן (סי' סב) על המהפכין דמשנבהא הוא דהוי דרך בזיון (ט"ד) : סעיף יא לחבר האתרוג ללולב וכו' • ובארור החיים כתב בשם הרמב"ן דאין לחברם אלא בשעת ברכה ולא בשעת הנענועים ובתשו' זקן אהרן (סי' סב) חלק עליו דחלילה ליהם סברא זו להרמב"ן נגד כל חכמי הקבלה (ט"ד) : סעיף יב בהגה ואם סח צניעם וכו' • עי' מ"א ובגשמת אדם (כלל קמז) תמה על המ"א דאדרבה מהרד"א מוכח להפוך דהא הכא לא הוה בדעתו על הערבה זו ולריך לברך ע"ש : סעיף יד משום כל תוסף • בתשו' שדה הארץ ח"ג (סי' לב) נשים שע"פ דין פטורות לגמרי ומחמירין על עצמן לקיים מצות לולב מכל מקום אם מוסיפין במיניהם עוברות משום כל תוסף (ט"ד) :

סימן תרנד ומחזירתו למים וכו' • כתב בתשו' חתם סופר ח"ד (סי' פא) שיש להגיד בחג שחל בשבת להוליא הלולב והמינים בחוך מעת לעת שלא יפסלו על ידי כבישה ובתשובת בנו בכתב סופר א"ח (סי' קנד) דרבים קמו עליו דלא נמלא כבישה רק בדבר מאכל וערה שם לקיים מלי דאבוס ע"ש :

סימן תרנה בהגה לומר לא"י וכו' • ובתשו' ב"ד של שלמה (סי' יח) מעשה שנחתרו

בנחתאחרו האחרונים לבא עד אחר חלית של י"ע ח' של סוכות ואחר לשלחם ע"י ח'
לעירות הסמוכות דרך יום או יומים ודלא כסדרת המחירים וברית שדה (ס' יד)
שנשאל גם הוא על זה והחזיר בראייתו (ע"ד):

סימן תרנו בהנה אין צריך לבזבז וכו'. ע"י בחיי אדם (כלל סח) שנשתפק אם
צריך לעקור מביתו לילך לעיר אחרת לקיים המצוה ובהשו' מכחם
לדוד (ס' ו) בקהל שאין להם רק אחרונ אחד והרבה לולדים ובטעם הסמוכס להם אין
להם אחרונ כלל ובכל שנה ושנה היו שולחים להם אחרונים למכירה ועכשיו מבקשים
מהם אחר שכבר יאלו י"ח מצוה דאורייתא ביום ראשון וקצת ימים אחרים מעתה יזכו
גם להם וישלחים בכדי שיוכלו לברך זמן ביום אחד ובכדיע בנייהם שהשכל מחייב שצריך
לקיים גמילת חסד זו ובספ' פחד יצחק (ערך אחרונ) פסק ארוך דאין מקום לכופ אוחס
לשלחו כלל (ע"ד) ע"ש:

סימן תרנה סעיף ג משלכם וכו'. ע"י ש"ח ובהשו' אגורה באהלך (דף ה)
בראובן שמכר אחרונ לשמעון ולקח הדמים ולא משך שמעון עדיין
ויאל בו ראובן אינו יאל י"ח. וע"י עוד בש"ח בשם מו"ל מאש בבורה ובהשו' אגורה
באהלך שם האריך בזה ומשמע דעסוג"כ דלא מהני ע"ש: שם יאל שך עד שאלא בו
וכו'. נראה בשני שותפים שאמר אחד לחבירו אין לך חלק בו עד לאחר שאלא בו לא
יאמר לו באופן אשר יאל במשמע דלאחר כן הוא של שותפו מעכשיו כמ"ס בח"מ (ס'
קא) בקנה מעכשיו ולאחר ל' יום קנה אפילו בעומדת באגס ע"ש דגא יאל בהראשון
דנעשה של שותפו מעיקרא שז רחמי בחיי אדם (כלל קנא) שכתב דמוחר לומר חני
מוכר לך חצי אחרונ מיום ח' דחוס"מ ואילך: סעיף ד ואפילו נאגס מידו. ע"י בחיי
אדם (כלל קנא) דאפילו אמר לו זה הריני כאלו התקבלתי לא יאל דלא הוי כקיום
החנא וברית ב"ע וע"י בש"ח סק"ג ובהשו' אגורה באהלך (דף יח) דנראה דמסכים
להמשלח משה דמהני מחילה ע"ש: סעיף ו לא יחנני ביום ראשון לקטן. בחשו' כתב
סיפר (ס' קנא) נשאל בקטן הסותר באחרונים שקנה ומקנה חי לקנות ממנו ומסיק
דלכתחלה צודאי יש למעט מלקנות ובדיעבד אם יאל בו אינו חוזר לברך משום חשש
ברכה לבטלה ע"ש: שם הגיע לעונות הפעוטות וכו'. בתשובה כתב סופר (ס' קנע)
בקטן שהגיע ל"ג שנים ולא נבדק אם הביא ב' שערות מותר לבתחילה משום חזקה
דרבא וגם היכא שפק ספיקא דשמא גם בפעוטות מותר ע"ש: סעיף ש בכל הקהל
קניי וכו'. ע"י בחשו' עולת שמואל (ס' קא) ב"ס לו אחרונ שאינו מסודר כל כך
והאחרונ של קהל מסודר יותר טוב לאלא בשל עצמו אף שאינו מסודר כ"כ
וע"ש עוד (ס' קב) בקהל שיש להם שני אחרונים לאחריות שאם יפסל אחד מהם
יחי' להם השני לאלא בו אז יוצאין לב"ע דבשעה שנוטל הרי איכא עוד אחרונ לכל
אחד דהאחרונ הנשאר הלא ראוי לכ"א ע"ש: בהנה וכל אדם ישתדל וכו'. בתשובה
כתונת יוסף (ס' כז) הרו"ה לקיים משלכם ממש ראוי בלא יניח אחרים לברך על
לילבו קידם שיברך היא דאם נותנו לאחר ע"מ להחזיר קודם שיברך הרי הוא כאלו
העם היוצאים בלולב אחרים בחיקין מחנה. וע"י בזה"ע שפקק ע"ז דע"י בהזרה הוא
חזר למקומו הראשון ע"ש:

סימן תרס סעיף ב בהנה שאין לו לולב אינו מקיף. ע"י ש"ח ובע"ד בשם
המקובלים דהמקיף בלא כד' מינים ה"ו פיגס ונשנס ע"ש:

סימן תרסא בליל י"ע שני וכו'. ע"י באה"ע וש"ח לעיל (ס' תרמא) בשם הנ"י
דחולק ע"ז ובהשו' יוסף אומן (ס' כח) חלק על הנ"י והעלה
כהשו' ע

השני"ע לצרך בליל ב' זמן ואח"כ סוכה (ע"ד) וברדב"ז ח"א (כ"י מו) כהנז"י דגס
בליל שני סוכה ואח"כ זמן פ"ט. וכן בתשו' עמודי אור (ס"י לז) הביא לזה ראייה
מירושלמי וכן פסק בתשו' בגדי ישע (ס"י יב) ללכת ולמעשה דכוכה ואח"כ זמן ע"ט:
סימן תרסג סעיף א וביום הראשון של חמ"מ וכו'. בבואות חמ"מ הם קרא
ביום ד' של חמ"מ ביום ה' וביום ה' וקידם שכוליו הס"ת לארון

הרגישו שטעו לר"ך לחזור ולקרא ד' גברי ונספר פחד יצחק (ערך פסיקי מוסף)
במעשה בחפילת מוסף וקרא פסוקי קרבנות שאני של אותו היום כגון בחמ"מ פרים
י"ג דלא גרע ממני כלא אמרם כלל (ע"ד) ובהד"ט דחליא במחלוקת דלעיל (ס"י קח)
במעשה והזכיר מאורע שאר הימים אי הוי הפסקה ע"ט ובתשו' עולת שמואל (ס"י קג)
בחסלת חמ"מ יום ג' דהוא ספק רביעי ספק חמישי ואמר הש"ך וביום החמישי ע"ט
המנחות והנסכים ופסק גאון אחד שלא יאמר טוב כל עיקר דאין בקיאין בקביעה דירחא
וכיון יום חמישי באמת וחלק עליו דלר"ך לחזור ולומר ביום הרביעי ויום החמישי ואם
אמר רק יום הרביעי לבד יאל דסדרה אינו מעכב ע"ט ועי' מ"ט לעיל (ס"י תעג)
שהבאתי ראיה דבטעה סמכין דבקיאין בקביעה דירחא. מעשה בש"ך שטעה במכין
הפרים שאמר ביום השלישי פרים עשרה או חשטה ואמרתי דזה גרע מלא הזכיר כלל
הפסוקי קרבנות דהכא הוי בקרבן פסול לפ"מ דק"ל מנחות (דף מד) דפרים ואליס
דחג מעכבין זה את זה דמשפט כה"כ דכו ע"ט ומסתמא קי"ל כרבנן דכוכה (דף מז)
דגס הפרים מעכבין ע"ט ולא דמי להזכיר מאורע דשאר הימים דהא ביומו כשר אבל
הכא גם ביומו לעולם לא משכחינן הכי ועכ"פ נראה דקידם שסיים בברכה דמקדש ישראל
והזמנים מחזירין אותו ולאחר שסיים בברכה ז"ע:

סימן תרסד סעיף יא והביאו כשירה. עי' מ"א ובתשו' כתב סופר (ס"י קצו)
דלא מפסיל משום מלוא הבאה בעבירה דאחר כלות העבירה ליכא
משום מלוא הב"ע ע"ט:

סימן תרסה סעיף א ליל במי וכו'. בע"ד בשם טוב עין (ס"י יד) דאין
לעשות הקפות בחו"ל ביום שמיני עלות: שם שמיני חג העלאת
עי' באה"ט ובתשו' עדות ביהוסף (ס"י ט) משיק דהעיקר כהלכות שיש לומר חג ועי'
בש"ת בשם הכר"י באמר חג הסוכות ועי' בחיי אדם (כלל כה) שדעתו ג"כ בעקר
רגליו ח"ל לחזור וע"ט בנ"א: שם אובלים בסיכה בלילה וכו'. עי' מ"א ובתשו' מהר"מ
מרומנובארג אחרונים (ס"י ז) מזלזל ביום ח' בקור גדול או מעט גשם או שאר זעיר
דאין ליטב בסיכה משום שגרהה כמוסיף לפמ"ש החו"א דאין צלל חוסיק משום
שפעמים סוכתו עריבה עליו והכא לא שייך זה ומש"ז פסק בחל להיות בשבת ושכחו
והדליקו הסרות בבית שאין לעלול הסרות מבית לסוכה ע"י אי לפי שלא הותר אלא
משום מלוא חו"כ הוי צלל חוסיק ע"ט באריכות והבאתיו לעיל (ס"י רעו) וע"ט עוד
(ס"י ח) ועי' באה"ט דאין ישנים בסיכה וכן הסכים בתשו' כתב סופר (ס"י קכ) וכן
עשה אביו ז"ל הח"ס ע"ט באריכות: שם ואין מצרכין. עי' באה"ט בשם המ"א וע"ז
ובתשו' בנין עולם (ס"י ז) העלה דהעיקר כהרש"ל דלא מהני קבלת חוספת אלא
להחמיר ולא להקל לפטור מסוכה רק באין מצרכין משום תרתי דסתרי ובארץ ישראל
שאין יושבין בח' בסוכה חייבין ליטב ע"ט:

סימן תרסז עד סוף החירה. לא ידעתי אמאי הניחו לכתחילה הסיום על יו"ט
והוא להפיק מהא דאמרין פ"ק דמ"ק גבי אין מערבין שמחה
בשמחה וליף לה מסיום בנין בית המקדש שדחו אותו לאחר החג ע"ט: בהנהגה שמחת
יח חורב

תורה ע"י בלע"ז ובקונטרס מ"ס חיים (ס' ע) קרא הגר על המנהג לרקד בש"ח
וה' י"ה הייבד חיליה כיז מנעל המנהג ונחשו' בחי כהונה (ס' יע כד כז) דאין
לערב כל רצון קב באי שנהגו בהקפ"ח ולכולין בידיהם אציקות של שטות ולרקד בהן
(ע"ד) ובשם מכתם לדוד (ס' יע) צענין סולקת פולווער לכחיליה לא דרשין בהירא
בפירקא ומיכו אי עבדי לא מחיין בכו דאין בהם איסור דכוא לזורך גופו לשמחה :
צ"ם בהמסיים החורג וכו' . וכחז הפמ"ג דמוכגין באף מי בקרא כבר וזאת הצרכה
טולה לחתן חורג או להחן בראשית ומיכו החן חירס לא יעלה לח"צ ובחשו' חיים שאל
ח"ב (ס' לח) חתן חירס שהוא גוי ואין לוי אחר צבכ"ג ח"ג לאלח וקורא ככהן ב'
פעמים יעלה הלוי ההתן צביף הקרואים ובכד"ע דכוא במקום בטיכגין להיליא ס"ח
אחר להחן חורג דכ"ל חד גברי צחרי ספרי אבל לפי מנהג דאין מוילאין רק כ"ח אחד
יכיל לקרותו ללוי ולח"ח ע"ס :

הלכות חנוכה

סימן תרע סעיף ב בהגה לומר זמירות וכו' . בחשובת מהר"י מזרונא (ס' קלו)
בשם ר' אברהם הכהן שלא כינה לצהורים לומר על השולחן הזמר
אבלו מבמנים וכו' המכור נלורך חנוכה . שלא נתקן ע"פ ח"ח בסעודת חנוכה אינה
סעודת מלוא . עוד בשם (ס' קלו) צעיר בשטות הקנה שלא לבחיק אלא ביום שאין
אימרים חנה וצחיר צלילה בלאחר חנוכה שלא הגיע לכלל איסור עד היום שאומרים
החגון ע"ס . ומ"מ באחד שנהג שלא לאכול בשר כ"ח בימים שאין אומרים חתון לא
רציתי להמנך ע"ז להחיר צלילה ש"ח חנוכה . ועי' בחשו' חות יאיר (ס' קכו) שהגאון
מכר"ם הרע לו על ההקנה שלא לשחוק רק בימי חנוכה שסימנים שנקצטו לכודות ולכלל
ליחדם לשחוק וקלות ורנא לבטל וליתן ימים אחרים חתומים ולא עלתה בידו :

סימן תרעא סעיף ב מכאן ואילך מוסיף וכו' . כחז בחשו' צין עולם (ס'
לד) ובחיי אדם (כלל קנג) צמי שאין ידו משגת להדליק נרות כל
שמן זית ולעשים כהמדרין מן המכדרין יוחר טוב להדליק של שטות ולבוסף מלהדליק
נר כל שמן זית ורק נר אחד בכל לילה אכן צלילה הראשונה יראה עכ"פ להדליק בשמן
זית אע"ג דלאח"כ לא יוכל לקיים כהמדרין מן המכדרין בשאר לילות לא דחינן מלוא
החצית בשעתה ממה שעי"ז לא יוכל לקיים אח"כ מלוא מן המוכח יוחר ע"ס .
ועי' באכ"ע בשם המ"א ובחשו' כחז סופר (ס' קלח) דאם אין לו על כל המנין ד"מ
צליל ד' בלריך להדליק ד' ואין לו רק שנים או שלשה לא יוסיף על נר אחד דמס
שמוסיף גירע ועי' מ"ס לקמן (ס' תרעו) : בהגה דכל אחד מצני הכיח ידליק וכו' .
ובחשו' גליא מסכת (ס' ח) השיג על הרמ"א שאין כוונת הרמב"ם שכל אחד ידליק
בפ"ע אלא דהצט"ב מוסיף בצרכו נר עבור כל אחד ע"ס ובחיבורי אשי ישראל על
שנה (דף כג) כחצני סמוכין לזה מהא דמיסתחפינא צבדי אוספינא ע"ס :
סעיף ד בהגה בכל נר מובדל וכו' . ובחיי אדם (כלל קנג) דכ"ה אם יש הספק
מחילה צין נר לנר ובלבד שיה' צין נר לנר עכ"פ רוחצ אלבע אפינא לא כפה עליה כלי :
בעיף ה צהלון בסמוך לר"ה . וכחז בהי אדם (כלל קנג) דלדין מלוא יוחר צהלון
מלהכניח אלא הפחה צהלון יש היכר לצני רס"ר . ואם צהלון צבוס מקרקע רשות
הדבים למעלה מכ' אמה ואין היכר לצני רס"ר אז טוב יוחר להניח צפתח :
סעיף ז ואם אין מוחז צפתחו וכו' . בחשו' שדה הארץ (ס' מ) ראוין ושמתון הדרים
יחד

יחד בחצר א' ובתיבה פתוחים לחצר זה אלל זה ואין ביניהם רק עובי הכותל ולא מק אף לו מוזה וחייב ליתן ב'מין ב'אופן ששניהם חייבים להניח בכותל המפסיק אם אין בכותל רחב לזה ולזה יניחו זה ע"ג זה ואם ירצו יכולים להשתתף בשריט' (ע"ד) : סעיף ז' ובבבכ"ג מניחו בכותל דרום - ע"י מ"א ובחשו' מהר"י מזרנוא (ס' לט) דהחן יעמיד בדרום בין הכותל דרום למזרח ופניו לפין וידליק ממזרח למערב וכשמדליק בנרות של שנים יעמיד כל אחד גבוש מחצירו על דרך מעלין בקודש ודבריו הם מגומגומין שהביא מהגרדכי להפוך ע"ש שהביא עוד מנהגים ובחשו' חתם סופר (ס' קפו) כתב בכל קהילות גדולות ראיתי שמטירות בבב"א חתם עשירים כמטירות בעלי בתים עס פי נרות כפויות לאחפזין אלף הנרות מתירות ועולות כתקל ורובם מדליקין בבבכ"ג בנרות שטוח וגם המדליקין בשמן זית עשוי' הבזיכים זקיפים והלכך עולה והמטירה עומדת בדרום בבב"א והמדליק עומד אחוריו לדרום ופניו ללשון ומחיל מימינו שהוא הנה הסמיך לחזון הקודש ושוב מוסיף והולך ומחיל מהשמאלי ופינה לימינו - ומ"מ אם אירע בקהילה שהמטירה עשייה עס פיות שלא להכביד על הציבור לעשות מטירה אחרת עוב יחד שיהיו פיות הנרות פונים לחזן לצד כותל דרום כדי שידליק בזים א' ומצנו ואילך בנר הסמוך לארון הקודש ממה שיפנה הפיות לפין וירחיק הסדלקה מזרז"ק עד יום השמיני ע"ש : שם ומזכרין בבבכ"ג וכו' - עיין באה"ע בשם חשו' רמ"מ ובמחלית השקל דהוא כל י"ב חדש על אביו ובשאר קדושים ל' יום - ועי' בחשו' עולת שחולל (ס' קו) :

סימן תרעב סעיף א סוף שקיעתה - וכתב המי' אדם (כלל קנ"ג) דאם הוא מסיפק אדם כבר הוא לה"כ ידליק ומוטב למחר קצת מלאחר : סעיף ב ליתן בה שמן כזה השיעור - בחשו' שדה הארץ ח"ג (ס' לד ולב) מי שאין לו שמן לכל ח' ליבות רק כדי הדלקת ליל א' לא יחלק השמן לכל הליבות רק ידליק כשיעור בליל א' אף אם לא ישאר לליבות אחרות (ע"ד) : שם יכול לכבותה וכו' - עי' באה"ע ובחשובת דברי מנחם (שעיינסד"ג) (ס' נו) דלאחר השיעור שנכחו מאליהם יש להחיר להדליק בהם נר של מלוא וללמוד בפניהם ע"ש :

סימן תרעג סעיף א בהגה שמן זית מלוא מן המזבח - עי' מ"ב לעיל (ס' תרעא) : בהגה שנים כדי שיעור מלואו - עי' חשו' כתב סופר (ס' קל) : בשו"ע שאסור להשתמש וכו' - עי' באה"ע וכן כתב בחשו' כתב סופר (ס' קל"ג) דגם בהניסוף אסור להשתמש ע"ש : שם להדליק נר טוסף וכו' - בחשו' שדה הארץ (ס' לח) בטעה ובירך והדליק הנר הנוסף ולאחר כ"ד א"ל טעמה נ"ל להלכה להדליק עיקר הנר בברכה ומ"מ למעשה יחזור וידליק בלא ברכה (ע"ה) : בהגה דהוי דבר שבמנין - עי' בחשו' מהר"י מזרנוא (ס' נא) דדעתו דלא הוי דבר שבמנין אלא ביצים וכו"ג דרגילין למכור שנים שנים או ג' ג' דלריך מנין אבל דבר דרגילין למכור א' א' לא מקרי דבר שבמנין וראיה לדבר בעלי חיים דאין לאו משום חשיבותיהו הוי בעלי ע"ש ותמיכה דלא זכר כלום מסוגיא דנחשים (דף עב) דחשיב בעלי חיים כדבר שכל שדרכו למנוח ולא כחא שדרכו למנוח ופירש"י שיש מוסיפין יתרה או מוכרין העדר בלא מנין וע"ש בחוס' ד"ה אלא : סעיף ב הסדלקה עושה מלוא - בחשו' מהר"י מזרנוא (ס' לט) דלא יסלק ידו אחר הברכה עד אשר ידליק רוב הפתילה היוצא מהשמן : שם ואשילו ככתב בערב שבת - עי' ע"ז שהשיג ע"ז ובחשו' כתב סופר (ס' קלא) שהחזיק בכה"ד וע"ש עוד (ס' קלד) דגם לשעט הע"ז דס"ל דחזיק לה היינו דווקא לנר א' של חז"ב עיקר המלוא אבל נרות של סידור שהיא רגיל להיות מן המהדרין אין זיק

זקוק לה. ודוקא אם כבו כל הנרות הנוספות אבל כשלא כבו כולם צריך לחקן המנץ או שיכבה כל הנרות הנוספות או שידליק כולם ויותר טוב שידליק כולם מלכביות הנוספות והמכביר נר לכל אחד אש כבה נר של ח' מב"ב. זקק לה כיון שמדליק בפני עצמו וכשכבה לא עשה כלום. וכ"ז במקום דכבה זקוק לה אבל להחזיק"ד בשבת ולהע"ז בחול אש כבה ח' מהנרות של הידור ח"ל לחקן המנץ שכבר ילא ידי מנחה ע"ש. ועי' מ"ש בשמו לעיל (סי' תרע"א) : סעיף ג ונר של מחנה וכו'. בחשו' שדה הארץ (סי' לה) בעשה מען חזק וקשה שאין האור שולט בו ה"ה במחנה וכו' מלפני שח"י להחליפו בכל לילה (ע"ד) :

סימן תרע"ה סעיף א שהרואה אימר וכו'. עי' מ"א בשם הב"ח ובחשו' בית יעקב (סי' נג) מ"ש בזה : סעיף ב צריך והדליק והח"כ הוסיף וכו'. ובתב הסד"ח דיהזור וידליק בצרכה ובגשמה ארס (כלל קנ) דידליק בלא צרכה להרבה פוסקים אין מלכין שיעור וספק בצרכה להקל ע"ש : סעיף ג חשה מדלקת וכו'. עי' בחשו' עילת שמואל (סי' קה) דלדין שמדליקין כל אחד בפני עצמו מ"מ חשה אינה מדלקת דהויין רק עפילות לאנשים ואם רוצה להדליק מצרכות כמו במלכות עשה שהזמן גרמא דיכולת לצרך וכשאיין האש צבית הדליק האשה דהוי בת חיובא ולא ידליק קטן שאינו בר חיובא כל עיקר ע"ש ובנ"ד בשם תשו' שדה הארץ (סי' לט) אלמנה הגיונה מנכסי יתומים חייבים היוצאים לחת לה דמי שמן לחטובה :

סימן תרע"ו סעיף א להדליק וכו'. עי' באש"ע בשם הב"ח ועי' פמ"ג ובחשובת כתב סופר (סי' קלה) דאם לא היה לו שמן ולא הכסין בחזילה על כל הנרות צריך לחזור ולצדק ודייט דוקא כשהדליק בחזילה יותר מנר אחד שהוסיף על המחויב וגרע מן המנץ דקלקל המנץ אבל אש הדליק בחזילה רק נר אחד דעשה עיקר המלכות כדין ל"ע אי צריך לחזור ולצדק ח"ק אש לא היה בשעת צרכה דעשו להדליק עוד ע"ש ועי' ש"ת לעיל (סי' תרע"א) דאין לצדק על נרות הנוספות : סעיף ה כדי להפנות לימין וכו'. עי' ע"ז ובחשו' חתם סופר (סי' קפז) הסכים להשי"ע שיחזיל משמאל לימין סימן לדבר לוחיות החורה שנכתבין ומשכין משמאל לימין ע"ש. ועי' בחשו' מהר"י מברונא דבניה אין קפידא כ"כ :

סימן תרע"ז סעיף ד הנצרך לביעור הדלקה. עי' מ"א ובחשו' בארות המים (סי' כז) בלקח ללוחות של שמן לנ"ח ונשחטם ממנו כדי לרבו אין הותר בלוחות בכלל מותר השמן בב"ה (ע"ד) ובחשו' מהר"י מברונא (סי' נא) דלא מקרי סוקא למנחה אלא בכבה חוק ביעור הדלקה ע"ש. ועי' מ"ש לעיל (סי' תרע"ב) : שם שאין להוסיף וכו'. עי' ע"ז ובמלכות יסביר (סי' יט) דאם עבר וכוסיף במזיד אסיר ודלא כה"ע" (ע"ד) :

סימן תרפ"א סעיף ב קודם הבדלה. עי' באש"ע ובחשו' שאלת יעב"ץ מסיק ג"כ דנרות חטובה קודם להבדלה כמ"ש בספרו מור וקליטת לרבות ראיות ה"ע" (ע"ד) :

סימן תרפ"ב סעיף א ובחזילה בצרכה מודים וכו'. ובחשו' יוסף אומץ (סי' עח) אש אמר ע"ז בעבודה והשלים חפלתו ח"ל לחזיר דלא הוי הפסק מה שאמר חוץ ממקומו (ע"ד) :

סימן תרפ"ד סעיף א ומחזילין בצרכה כהנים וכו'. בחשו' דברי דוד (סי' כד) דף ס"ב. במקום שנהני ביום ח' שלא לקרוא לבן רק עד ואני אברכ

אורה פתחי תשובה חיים עב

אזכרם עושה בדבר מנהג ויש לבטל המנהג ע"ש : שם ביום שני קורא וכו' . וזכור דבר משה ח"א (סי' יג) אם ביום א' של מנוחה קראו מה שאינו אותו היום ויגיד תחילה וסוף א"ל לחזור ולקדוה אפילו היתה ס"ח לקמן (ע"ד) : סעיף ג בשל ראש חדש וכו' . עי' מ"ח ובחשו' עולה שמואל (סי' קז) : בהגה לרי"ך להפסיק וכו' . עי' באה"ט וכן מסיק בס' בני יצחק (כי ט) דלא יפסיק אבל אם עדיין לא קראו רק שנחלק להם ונודמנה בידם את שהוא מחוקק למנוחה אז יקראו בשל ר"ח ועל מה שנחפזו אם יגלו את אשר בידם למקום פ' ר"ח או יניחו ויקראו באחר מסיק דיקראו בהאחר בפ' ר"ח ואין כאן פגם לס"ח כיון שיקראו בו אחר ק' וכן בחשו' פני אהרן (סי' יג) האריך ומסיק דאין לגלול מה שבירס רק יקחו האחר (ע"ד) . ועי' מ"ש בסמוך (סי' תרפ"ה) :

סימן תרפ"ה סעיף א בשני של ר"ח . בחשו' נב"י מה"ח (סי' יא) בא' שטעה ולקח בס"ח שבי' מגוללת לפ' שקלים והעולה בידך ברכת החורב והתחיל לקרות בפ' כי תשא שהוא פ' שקלים ובאמצע הקריאה זכר שטעה וזכר שפסיק פ' שקלים ויקרא אח"כ עם המפטיר בשל ר"ח דהיינו וצ"ח הכנה וכו' ובראשי הדפים ובהפטורה יאמרו השמים כחצי דהיינו הפטורה שבת ר"ח ולא שקלים דהפ' לרי"ך להיות מבל קריאה בספר האחרונה ע"ש : סעיף ז לפיכך בני היסודים וכו' . עי' מ"ח ובחשו' עולה שמואל (סי' קט) בכפר הכחוקים מיושב ואין לאל ידם להתרחק ממקומם שני פעמים בשבוע והם יבואו בפ' זכור לא יוכלו לבא בפורים כי מינייהו קדים דמסיק דמוטב שילכו לפ' זכור דמנוח שבת לידו אל יחזיקו ואולי יוכלו לבא גם בפורים ואם יחס בלתי אפשר יכול לקרות המגילה בעלמו דמגילה בזמנה מותר לקרותה ביחיד ע"ש : ובחידושי למגילה העירותי בריש מגילה במבוכה גבי חל להיות (פורים) ביום א' בפרס מקדימין ליום הכניסה דהיא בחגיגי ע"ש ה' בלא"ה לריכין לבא על שבת בשביל פ' זכור וחזקא יכול בלילה לשמוע המגילה ויש לי בזה חריפות דברים :

הלכות מגילה

סימן תרפ"ו סעיף ב מחציתן ב"ג וכו' חינו חידה וכו' . וכן נראה לכאורה ראיה דקשה לשיטת ר"ח שהיא דעת הב"י דהא דחוסא בגמרא י"ג זמן קהילה לכל היא דקאי לתענית אחר . א"כ קשה הא דקאמר שם מ"קם שאין נכנסין בשני וחצאי חין קורין אלא בזמנה הא מ"מ ס"ל לקרא ב"ג שהוא זמן קהילה . ועי' בפר"ח וקרבן נתנאל על הר"ם ולא ידעתי מדוע לא העירו מזה כה"ל ובחידושי בארתי יותר : בהגה מותר לאכול על המילה . עי' באה"ט ע"ש בשם הע"ז ובחיי אדם (כלל קנד) מחלק דבעלי ברית מותרין לאכול ביום ובאחר הקרואים יאכלו בלילה כלשיל (סי' תקצ"ט) בטע"א שדחה . ועי' בחשו' משיבת נפש (סי' יז) ד"ה בענין . דמ"ח חייבי בשאר האוכלים באינם בעלי ברית אבל בבעלי ברית שו"ע שלהם הוא חין לריכין להשתטות כלל כל הענית אסתר אפילו בלא נדחה דלא חזיר הענית אסתר דעלמא מעב"א הנדחה ואין להחמיר כלל בתענית אסתר לבעלי ברית ואדרבה אסור להם להחמיר ואפילו להקלועי חין למחית ומותר לאכול מזמן מנחה גדולה שהוא מ' שעות ואח"כ ע"ש : סעיף ג ג' ימים . עי' באה"ט שנגזר אחר מרבין בשמחה . ועי' בחשו' חתם סופר (סי' קס) טעם מה שבשמיטתו השו"ע : **סימן תרפ"ז** סעיף א כל הלילה . עי' פת"ג שנחפז ח' יכול לקרות בין השמשות בשעת הדחק דהיל ספק דרבין ועי' לקמן (סי' תרפ"ח) בבין שהוא ספק

ספק קורא חף כליל שני ימים כרי דאף כליל לא מקלין בספיקו : סעיף ב נרחס מפני מקרא מגילה . עי' בפמ"ג שנסחפק אי גם קריאת כליל דוחה מזה דעיקר קריאת הוא ביממה : שם ממה מזה . עי' באה"ע שנסחפק בשאר מחס ולע"ד נראה להביא ראיה דה"ה בכל המחס דהא במגילה (דף ג) יליף לה מקרא דוהשלמה גדול כבוד הכריות דהיינו צוקן ואינו לפי כבודו ע"ס . ובגמרא בב"מ (דף ל) גבי בה וז קבורה דמסיק אשילו צוקן ואינו לפכ"ב ע"ס וכין דמין דקבורה מחס דוחה לכבוד דוקן א"כ מכ"ס דדוחה מקרא מגילה שהרי היא נדחת מפני כבוד דוקן ובחידושי למגילה הארנתי נזה : בהנה אפשר לעשות שחיה וכו' . ובצ"ד בשם פחד יצחק דהמשנה אה המח חייב במגילה דיכול לסגור במקום שאין עכבר וחולדה יכולים ליכנס או יית שמירתו למי שפעור מקריאתה :

סימן תרפח סעיף ד ולא יברך וכו' . ובכחונת יוסף (סי' לא) ולא יאחרו ב"ל ע"ו ס' קדושה ואתה קדוש ולא יולאו ס"ה ולא על הנסים דמקרי דרכי יחיד דאניה לכל ישראל (ע"ד) והפמ"ג כתב לקמן (א' חר"ג) דלומדן מספק ע"ה : סעיף ו אין קורין במגילה בשבת . עי' באה"ע דאסור לעטל המגילה . ועי' חשונה מחס סופר (סי' קלס) שנסחפק דאפשר לא אחר אלא בע"ו אבל ב"ג שחל בשבת דאנו זמן קריאת דש"ע"ס . ועי' בעיקרי דינים דבס' חסדי דוד והמטה יסידה חולקים על הפמ"ג ומחזיקים בעלמול בע"ו : שם ואין עושין סעודה וכו' . עי' באה"ע דשולין ודורשין ובתוס' דמגילה דבחול אין לריך ע"ס ובחידושי למגילה כתבתי עוד ע"ס משום דטריד בסעודה פורים כמ"ס במגילה (דף ז) אבל בשבת הא אין עושין הסעודה ואש' להפוסקים דעושין מ"מ אסור באפיס ובישיל משא"כ בחול :

סימן תרפט סעיף א ונשים . עי' ש"ת והדבר משה ח"ב (סי' יד) כתב דיותר טוב שילמד הברכה לאשה ולומר לשמוע מקרא מגילה או יאמר עמה מלה במלה חוץ מן השם שחכיר היא לבד וכן כתב הרב ח"י : סעיף ב או קמן . ובצ"ד בשם סמא דחיי (סי' יו) כשאין אנשים בקיאים במ"מ יכול להוציא קמן שהגיע לחינוך : שם שהנשים אינם מוילאות וכו' . עי' בפמ"ג שנסחפק באשה שכבר יראה אי מוילאה לגשים או לאגשים למ"ד שמוילאה דאשה אינה בכל ערבות וס"ה קמן לאשה או לקמן אחר עי' ח"ע ר"ה (פ"ג מח) דאש"פ שילא מוילא הוא מעצם נרצות : בהנה האשה קוראה וכו' . עי' באה"ע בשם המדרש ובחיי אדם (כלל קנר) ומ"מ חס אין לה מי שיקרא לפניו תקרא היא בעצמה במגילה פהרס ומברכת אה"ו לשמוע מקרא מגילה : סעיף ה מקום שאין מנין וכו' . עי' בחשו' דברי מנחם (שע"י נ"ט) (סי' מח) ב"ס רחוק מהם יותר מפריסה מנין אין מחוייבין לילך ש"י קר יביעל מהם כל שמחה חמנא חס בצירוף נשים וקף יש שם מנין מאספס ומלרפס ואחר יוליא חס כולם ע"ס :

סימן תרצ סעיף ה אשילו שהם כדי לגמור וכו' . ובתב הפמ"ג בשם הב"ח וא"ר חס ה"ס באונס חוזר לראש כמו בק"ס ול"ע אה יברך : סעיף יב מהתנאים וכו' . עי' ע"ו ובחשו' שאלת שמואל (סי' לט) דעיקר לדינא כהע"ו אך מה שהגיה בדברי חוס' זה אין לריך ע"ס : סעיף יד טעות אחר לא . עי' מ"א ובנשמת אדם (כלל קנר) הנה בצ"ע חס קרא ביושב ישב וגופל נפל ע"ס : סעיף יז ופשיטה באגרת . עי' מ"א והבית דוד (סי' תפס) קיים התנהג סלל לפשוט כל המגילה קידם קריאתה רק קורא ופושט והולך (עיקרי דינים) כתב הא"ר שיהר שלא לגרור על גבי קרקע . ועי' בפמ"ג דה"ה בחלו מעל השולחן והשענדער ג"כ ה"ו גנאי : בהנה ואין לבטל שום מנהג . ובתב המ"א דאשילי ב"ס בהתנהג לך איסור ובחשונה מחס סופר סי'

(ס' קנט) אין אנו שומעין לו דכבר דחה ליה פרי' במנהגי איסור שלו (ס' יוד) בראיות ברורות וכן נראה מחשבות הריב"ש (ס' רנו) ע"ש. ועי' תשו' יבין ובעני ח"א (ס' קיח) שהאריך בדיני מנהג: סעיף יח לחזור אחר עשרה. עי' באה"ט ובחיי אדם (כלל קנד) ומ"מ מי שמחשבל כל השנה בקביעות במנין המיוחד לו א"ל לילך לבס"כ:

סימן תרצא סעיף ד איש צריש דפא וכו' עי' ש"ח ובביתאורי הגר"א כחב ע"ז השיבות הוא דהא לא נמסר עשרת בנ"ס בלוחיות דא"ב רבתי אלא העיקר דמס"ש צריש דפא היינו צריש השיטה ובסוף שיטה וכשאר לוחיות המגילה ובגממא אדם הביא שלאחר כך חזר בו ואם שיסיים בסוף הדף אלא שיחליל באמצע הדף. והוא ז"ל מכריע בעלמא שיכתוב בלוחיות ארוכות ביהויקו כל הדף ע"ש. ועיין בתשו' חכם סופר (ס' קפט וק"ץ) הכנים ג"כ להגר"א שיחליל באמצע הדף ויסיים בסוף הדף ע"ש:

סימן תרצב סעיף א בהגה אלא בליכור. עי' באה"ט בשם ח"ז וצפת"ג כחב דהפק ברכות להקל ובעיקרי דינים בשם פחד יצחק דהמנהג לברך יחיד ולא אמרינן ספק ברכות להקל ושכן נהג אביו ז"ל לברך: סעיף ב אין לשוח בו. עי' מ"א דבין הפרקים מפסיק הקורא מפני הכבוד. ועי' בדברי חמודות ברכות (פ"ב) דבין הפרקים הוא בין הפרשיות הע"פ שפרשיות סחומות נקרא פרקים ודלא כהש"ג ע"ש: סעיף ג מפלג המנחה וכו'. עי' ש"ח שהפס"ח חולק ודבירו גס הגר"א בחיי אדם (כלל קנד) הכריע לחזור ולקרות בלא ברכה. ועי' פמ"ג דבחל י"ד ביום א' פשוט דאיסור לקרות מצעוד יום דאין קורין בשבת דהא חסור במלאכה עד ל"ה. עוד כחב במשניות אס חל פורים בערב שבת ולא קראו המגילה מצעוד"י יש לקרות בין כהמנחה דלא גזרו על שבות ביה"ש ע"ש:

סימן תרצג סעיף ג אין קורין בו הלל. עי' ש"ח בשם בר"י ועי' בתשו' חכם סופר (ס' קל"ב) בעני"ז:

סימן תרצד סעיף א לשני עניים. כחב בתשו' בנין עולם (ס' לו) דאיש ואשתו נחשבין לב' אביונים ואם נתן לאיש ואשתו ומכין בזה לקיים המצוה בשניהם הוי כאלו נתן לזה בפני עצמו ולזה בפני עצמו ע"ש. ועי' בש"ח שנסחטק בשיעור פרוטה אי יולא. ולדידי יש לספק בשיעור גרוגרות לפמ"ש ביד"ד (ס' רן) דהוא שיעור לדקה ובשבת (דף ע"ה) דהוא שיעור חסוד לענין מלאכה שבת דהתם תליא בחשיבות:

סימן תרצה סעיף ד חייב לשלוח וכו'. בתשו' בנין ליון (ס' מד) נכתפק אס הביא בעלמא המנוח ולא ע"י שליח אי יולא כיון דכתיב ומשלוח נמא דבעין דוקא ע"י שליחות ע"ש: שם מחליף עם חבירו וכו'. כחב בתשו' מגן שאול (ס' מד) ראובן באירס בנו והתנה עמו לשלוח דורנות זה לזה בכל מועד ופורים ושלח אחד מהם ב' מיני מחיקה ודורון קיים מלוח משלוח מנות דהא לא התנה עמו רק דורנות ולא מיני מחיקה (ע"ד) ע"ש: בדרגה או מוחל לו יולא. ובפס"ח כחב ע"ז לא ידעתי מנ"ל ועי' בקרבן נחמאל מגילה (פ"א) שהראה מקום לזה. ובתשו' חכם סופר (ס' קנ"ו) דיפה כחב הפס"ח מניל ועי' בתשו' אגורס באהלך (דף כ"ה) מחלוקת בפלפול עולם עם חכם אחד בזה וע"ש עוד (דף כ) בנתינה לקמן בעינן לפחות שיהא בר דעת דנותן לו אנו וטעמו ולרור וזורקו ע"ש:

סימן תרצו סעיף א שלא לעשות אין עושין. עי' בפורי אמן במגילה דגס בלילה אסור. ובתשו' חכם סופר (ס' קל"ה) דקן לדידן דטובאין לאסור ע"ש:

ועי'

ועי' באה"ט וט"ח ובע"ד בשם סמא דחיי נסתפק בזה ובשם בחונת יוסף (סי' ל) דאין להניח ליבמעאל לבנות אפילו בקבלות: סעיף ג יום י"ד ויום ט"ו וכו' . ולל"ע דהא בגמרא יליף לה ממזלח הענית לאסור כל זה בזה . וא"כ לפ"מ דקיי"ל דבעלה מגילת הענית א"כ דלמא אינו אסור הלא ביומו כמו לענין לפניהם דמבואר לעיל (סי' הרפו) דבעלה ומוחר לה הענות וכו"ג חמכתי לקמן (סי' חרלו) : סעיף ד דברי אבילות וכו' . כחצ בזקן אהרן (סי' ריד) דמוחר לאכל אחר ז' על בשר קדושים או לאחר ל' על או"א לנגן בפורים לשמח אחרים וכ"ש אם ילך לנגן לשמחת מלך דיחי ויחי (ט"ד) : בהנה ילך לבס"ג לשמוע וכו' . כחצ בחשו' בנין עולם (סי' לה) לענין לקרות האכל המגילת בבס"ג אם אין שם אחר בבס"גים מי שידע כ"כ לקרות בדקדוק האותיות ונקודות וטעמים כמותו טוב יותר שיקראנה האכל כמ"ש ב"ד לענין להספיל בשבחות וי"ט ע"ש : שם עולם למנין שבעה . ובספר פחד יצחק הורה לאסור למי שהל יום ז' לאכלותו בפורים לעשות הנשואין באותו יום דהרי הוא בשבת בעולם ואינו מפסיק ולמ"ד דמפסיק נמי משום דדין פורים כרגל ואסור ליבא כרגל ע"ש (ט"ד) : בעיף ז שאונן מוחר בבשר ויין . ובחשו' ושם הכהן (סי' לו) חמה בזה דאסור בבשר ויין הוא לאו משום אבילות הלא כדי שיחשק במתו וא"כ אסור גם בפורים ועכ"פ אם אפשר לקיים סעודת פורים אחר שיקבר מתו פשיטא דאסור בבשר ויין עד שיקברו ע"ש :

סימן תרצו שבאדר ראשון וכו' . ולל"ע לש"מ דקיי"ל ר"ס (דף יט) דבעלה מגילת הענית רק בחמיכה ופורים לא בעלה . א"כ מנ"ל דלענין אדר ראשון ג"כ לא בעלה . חדע דהא בעי למימר בם (דף יח) הא דבהוכח לא בעלה משום דאית ביה מלוה . ח"כ באדר ראשון לפ"מ דקיי"ל דאין קורין בו מגילה א"כ ליג ביה מלוה וכו"ג מבואר לעיל (סי' הרפו) לענין לפניהם דבעלו . ועי' מ"ש לעי' (סי' חרלו) :

